

Voorzitter: E. Hillekens (GL)

Namens de raad: J. van Hoorn (GL), J. van Veen (PvdA), J. Lo-A-Njoe (D66), W. Pechler (PvdD), A. Sijbolts (Stadspartij), D. Brandenburg (SP), I. Jacobs (VVD), D. Swets (S&S), P. Rebergen (CU), E. Armut (CDA), L. van der Laan (PvhN), K. Blauw (PVV)

Namens het college: M. Wijnja (wethouder), R. van Niejenhuis (wethouder)

Namens de griffie: W. Meijer

Strategische investeringsagenda

00:05:08

Voorzitter: Goedenavond, allemaal. Het is half zeven en dat betekent dat we gaan beginnen. Van harte welkom bij deze meningsvormende sessie over de collegebrief voortgang Strategische Investeringsagenda update juni 2024. De afgelopen maanden zijn er op dit onderwerp drie uitgebreide beeldvormende sessies geweest waarin het college heeft bijgepraat over de voortgang van die Strategische Investeringsagenda. Afgesproken is om deze reeks af te sluiten met een meningsvormende sessie in aanloop naar het voorjaarsdebat. Als input daarvoor heeft het college genoemde brief met de laatste update geschreven. Het college wil graag van u, de raad, weten hoe u denkt over het gelopen en nog te lopen proces met betrekking tot deze agenda, en hoe u met betrekking tot de vier uitgelichte projecten - zijnde Kardinge, Martiniplaza, Museum aan de Aa en het nieuwe muziekcentrum - denkt over de richting die het college per project in gedachten heeft. Er heeft zich op dit onderwerp een inspreker gemeld, Piet Manning van de werkgroep Behoud IJsbaan Kardinge. U ook van harte welkom. Ik geef u de gelegenheid om uw drie minuten te gebruiken om uw woordvoering te houden.

00:17:00

De heer Manning: Dank u wel. Drie minuten heb ik begrepen. Ik zal proberen mij te beperken tot de hoofdboodschappen. Mijn naam is Piet Manning zoals al gezegd, en kennelijk is het nodig, na de prachtige manifestatie van verleden week, om hier toch weer te gaan staan. Maar ik doe het vol overtuiging. Ik ga in op de SIA, zoals u het noemt. Wat valt op aan de voortgangsrapportage van het college? Wat betreft de Oosterpoort worden er u geen investeringskeuzes voorgelegd, als ik het goed lees. Als het gaat om Martiniplaza zegt het college minder ver te zijn en dat vooralsnog wordt uitgegaan van realisatie rond 2035. Dat is pas over elf jaar. U hoeft zich daar dus niet druk over te maken. Er worden nu voor die projecten geen keuzes of financiering van u gevraagd. Dat brengt me bij Kardinge.

00:18:11

De heer Manning: Het college zegt zich tot het uiterste in te spannen om de ijsbaan overleefd te houden. Maar de aan u voorgelegde tekst lijkt tot doel te hebben om u als raad af te schrikken. Waarom zegt het college bijvoorbeeld dat we ons in een financieel afwijkende en onwenselijke situatie bevinden ten opzichte van andere ijsbanen? Waarop is dat gespecificeerd? Dat wordt niet duidelijk. Wij maken ons ook zorgen over de strategie dat de ijsbaan niet zonder een bijdrage van de regio kan. Waarom wordt dat hier genoemd? Waarom niet bij de Oosterpoort en ook niet bij Martiniplaza? Dat zijn evengoed regionale voorzieningen. Die trekken veel publiek uit de provincie. Ik heb dat ook al op de grote markt gezegd. Dat is meten met twee maten.

00:19:13

De heer Manning: Het artikel in het Dagblad van het Noorden van gisteren biedt gelukkig wel opening van de kant van het college. Overduidelijk blijkt dat de stad verkering zoekt met het Ommeland. Laten we maar hopen dat ze geen blauwtje loopt. Het college vertroebelt ook de realisatie van een nieuwe ijsbaan met de discussie over Kardinge zonder ijsbaan, maar met een topsporthal. Waarom wordt dat aan de haren erbij gesleept? Het college zegt toch zelf dat Martiniplaza pas 2035 of later aan de orde komt. Dus van verplaatsing van een topsporthal is tot die tijd geen sprake. Het college schrikt u af met opgeklopte bedragen qua investeringen en structurele lasten. De eerder genoemde 100 miljoen komt totaal niet in de buurt van nieuwbouwkosten van vergelijkbare kunstijsbanen.

00:20:14

Voorzitter: Dan bent u officieel door de tijd heen, maar dan geef ik u nog een laatste afsluitende.

00:20:19

De heer Manning: Mag ik deze alinea afmaken?

00:20:21

Voorzitter: Als u deze alinea afleest, gaan we daarna naar de vragen.

00:20:22

De heer Manning: Daarbij bieden nieuwe technieken en duurzaamheidsmaatregelen juist een uitgelezen kans om de structurele lasten - waar geen inzicht in wordt gegeven - sterk te verlagen. De door het college gehanteerde bedragen lopen door elkaar en gaan over verschillende grootheden.

00:20:46

Voorzitter: Dan dank ik u voor uw woordvoering en kijk ik even rond naar de raad of er vragen zijn. We beginnen bij de heer Swets.

00:20:54

De heer Swets: Dank, voorzitter. Een helder betoog van de inspreker. Mijn vraag is: er is vandaag een artikel verschenen in het Dagblad van het Noorden over plannen om voor 8,5 miljoen euro een schaatsbaan te realiseren bij Assen. U heeft het ook over de regionale functie, en ik was benieuwd hoe u naar die plannen kijkt. Zouden die afdoende zijn voor u?

00:21:16

De heer Manning: Als het goed is, hebt u twee weken geleden een opinieartikel in uw postvak gehad waarin wij als werkgroep een vergelijking hebben getrokken tussen de ijsbaan in Kardinge en die in Assen. Ze zijn totaal niet met elkaar te vergelijken. De ijsbaan in Assen is een zogenaamde tunnelbaan en niet geschikt voor wedstrijdsport. Dat is meer een fund- en discobaan, vergelijkbaar met een baan die in Rotterdam ligt. Wordt ook door dezelfde ondernemer gepropageerd en bij mijn weten is de baan in Rotterdam open van eind november tot ergens in februari, dus maar drie maanden. Totaal niet vergelijkbaar. In dat opzicht is het dus ook geen concurrentie van elkaar.

00:22:07

Voorzitter: Helder. Dan gaan we door met de volgende vragen. Wie wil er nog meer vragen stellen? De heer Van Hoorn.

00:22:12

De heer Van Hoorn: Dank u wel, voorzitter. Bedankt voor uw betoog. We komen u de laatste tijd vaker tegen. Uw inzet is helder. Tegelijkertijd geeft het college ook aan wat hun inzet is. Op welke wijze richt u zich met uw lobby en betoog richting de andere, meer regionale partners, om hen er toe te bewegen om mee te helpen als dit de richting wordt die we opgaan.

00:22:37

De heer Manning: Wij hebben ons ook gericht tot een aantal partijen binnen de Provinciale Staten. Daar gaan wij mee verder. Het is moeilijk, moet ik daar wel in alle eerlijkheid bij zeggen, om daar ingang te krijgen. Eén van de eerste boodschappen die we kregen is dat een provincie zich niet laat verleiden tot het zijn van een pinautomaat voor de gemeente. Maar tegelijkertijd weet ik ook wel hoe de hazen lopen en ik denk dat er in niet al te lange tijd beweging in komt.

00:23:12

Voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik even verder voor vragen. De heer Van der Laan.

00:23:17

De heer Van der Laan: Allereerst weer dank voor het inspreken. De aanhouder wint, zeggen we thuis altijd. Kunt u ons toch nog eens meenemen in die 100 miljoen euro die wordt weerspiegeld en de ideeën die u daarover heeft? En dan snap ik dat dat niet op één of twee miljoen uitkomt, maar kan u voorbeelden geven?

00:23:35

De heer Manning: Als ik mijn betoog had kunnen maken, had ik het één en ander over die 100 miljoen - en soms wordt er ook 200 miljoen gebruikt - gezegd. Binnen die bedragen worden er projecten toegeschreven aan de ijsbaan die daar niet bij horen. Dus vandaar dat wij zeggen dat het opgeklopte bedragen zijn. Als we kijken naar banen die in het verleden zijn aangelegd - en Leeuwarden wordt vaak als voorbeeld genoemd en dat was 13 jaar geleden - was dat voor minder dan 20 miljoen. Als je het indexeert, komt dat in de buurt van 40 miljoen. In die 100 miljoen zit bijvoorbeeld indexatie van bijna 100 procent, kijkend naar de komende jaren. Wij vragen ons af of dat wel helemaal reëel is.

00:24:39

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk nog even aan die kant van de zaal. De heer Rebergen.

00:24:40

De heer Rebergen: Dank u wel voor het inspreken en uw inzet ook voor het behoud van de ijsbaan. Mocht het lukken dat we een ijsbaan krijgen, dan zijn er nog verschillende opties. Er werd ook al over een kleinere ijsbaan gesproken. Hoe kijkt u daar tegenaan?

00:24:51

De heer Manning: Wij hebben vanaf het begin gezegd dat wij ons inzetten voor een volwaardige baan, dus dat betekent 400 meter baan, geschikt voor topsport, nationale sport en voor de recreatiesporters. Dat is onder andere ook een verschil met de baan in Assen. Maar onze inzet is dus een volwaardige baan, die ook voor kampioenschappen gebruikt kan worden en dat hoeft geen Thialf te zijn.

00:25:34

Voorzitter: Helder. Dan ga ik even naar de andere kant van de zaal, de heer Lo-A-Njoe.

00:25:38

De heer Lo-A-Njoe: Dank u wel, voorzitter. Meneer Manning, dank voor het inspreken wederom. Ik denk dat het bedrag van 40 miljoen helder is. Misschien moeten we daar ook maar een beetje meer mee gaan rekenen dan de 100 miljoen, tenzij we een onderbouwing zien. Maar mijn vraag aan u gaat over de exploitatiekosten. Ook daar wordt door het college een bedrag van zes miljoen genoemd. Ik weet niet waarop die gebaseerd is, maar wellicht kunt u vanuit uw achtergrond daar wel wat over vertellen. Dan zou ik u willen vragen om dat ook een beetje te koppelen aan een zo duurzaam mogelijke baan, want dat is mogelijk. Waar moeten we dan aan denken? Wat zijn reële exploitatiekosten?

00:26:12

De heer Lo-A-Njoe: Ik heb de indruk dat die zes miljoen vooral betrekking heeft op de kapitaallasten. Ik vergelijk het altijd met het kopen van een huis. Je moet daar een hypotheek voor afsluiten en daar leen je geld voor. Dat bedrag moet weer afgelost worden en daarop moet je rente betalen. Dat is die zes miljoen. Ik had iets over de exploitatiekosten in mijn betoog staan, maar daar zullen wij binnenkort bij u op terugkomen. Wij zijn bezig met een bidboek en dat bevat onder andere paragrafen over duurzaamheid en financiering van ijsbanen. Ik zou zeggen: nog even geduld. Wij kunnen met die cijfers. Daarbij worden we geadviseerd door een aantal deskundigen. Wij hebben geen dure adviesbureaus door onze beschikking. Wij moeten het in onze vrije tijd doen, dus het vergt enige tijd om dat allemaal bij elkaar te krijgen en daar de nodige ondersteuning voor te krijgen.

00:27:31

Voorzitter: Helder. Dank. Zijn daarmee alle vragen uit de raad beantwoord? Dan dank ik u harte voor uw betoog en het inspreken. Dan gaan wij door naar het politieke debat. We hebben in principe zes minuten per fractie en 25 minuten voor het college, exclusief interrupties. Maar u heeft heel veel vragen gesteld, ik wil dan ook een beroep op u doen: als u niet de behoefte heeft om zes minuten vol te maken, doe dat dan niet. Zoals u weet is de eerste termijn bedoeld voor politieke en geen technische vragen. Ik herhaal het nogmaals: er zijn drie beeldvormende sessies geweest. Dus alle gelegenheid om technische vragen te stellen. De tweede termijn is voor uw eigen woordvoering en het debat. Dan ga ik even rondkijken: wie heeft vragen voor de eerste termijn? De heer Van Hoorn.

00:28:13

De heer Van Hoorn: Dank u wel, voorzitter. Ik verwacht niet zes minuten nodig te hebben, maar ga het enigszins kort houden. Het is in relatie tot wat de heer Manning net ook aangaf. Wellicht kunnen we dat meteen gebruiken om een paar vragen van de heer Manning ook te beantwoorden. Eén van de vragen was de financieel afwijkende situatie in Nederland. Ik heb een vermoeden, maar fijn als het college dat kan duiden. Geldt dat ook voor een heleboel bovenregionale voorzieningen? Waarom dit aangehaald bij de ijsbaan en niet elders? Dank u wel.

00:28:34

Voorzitter: Helder. De heer Swets.

00:28:34

De heer Swets: Dank. Wij roepen andere gemeentes en provincies op om een bijdrage te leveren aan de ijsbaan op Kardinge. Er ligt nu een initiatief voor een kleinere ijsbaan in Assen. Stel dat die met een initiatief komen voor een volwaardige ijsbaan, hoe kijkt het college aan tegen een eventuele medefinanciering voor een ijsbaan in een andere provincie?

00:29:11

Voorzitter: De heer Lo-A-Njoe.

00:29:11

De heer Swets: Ik zou het college willen vragen te reageren op wat er net gezegd werd: zijn die zes miljoen inderdaad kapitaallasten of ingeschatte exploitatiekosten? Als dat zo is, wil ik weten of die doorgerekend zijn of dat dat een groffe schatting is? Hetzelfde geldt voor het bedrag van 100 miljoen? De vraag is: wanneer krijgen we een onderbouwd financieel verhaal?

00:29:11

Voorzitter: Die laatste was een politieke vraag. Mevrouw Armut.

00:30:00

Mevrouw Armut: Dank, voorzitter. Ik wou aan het college vragen hoe het college kijkt naar het samenvoegen van Martiniplaza en het nieuwe muziekcentrum op de Suiker.

00:30:00

Voorzitter: Nog een eerste termijnsvraag van de heer Sijbolts.

00:30:00

De heer Sijbolts: Voorzitter, ik sluit mij aan bij de vragen van de heer Lo-A-Njoe en mevrouw Armut. Ik heb zelf nog een vraag aan het college: ten aanzien van Kardinge hebben ze een bijdrage aan de provincie gevraagd. De provincie heeft meerdere monden te voeden. Ik vraag mij af of het college zich ervan bewust is dat dit mogelijk iets kan doen met de relatie die wij hebben met de provincie. Die was in het verleden broos en is nu goed volgens mij. Ik wil graag weten of de college voldoende rekening mee houdt met dit soort verzoeken.

00:30:48

Voorzitter: Dank u wel. Dan nog een technische vraag van mevrouw Jakobs.

00:30:52

Mevrouw Jacobs-Setz: Ik zou me willen aansluiten bij een aantal vorige vragen, waaronder die van mevrouw Armut, waarbij ik het college zou willen vragen om ook onderscheid te maken in het samenvoegen van de muziek functie. En of het mogelijk is om de congres- en topsportfunctie van Plaza apart te houden.

00:31:10

Voorzitter: Dan zijn we daarmee wel door de eerste termijnvragen en ga ik naar het college voor beantwoording. Wie mag ik als eerste het woord geven? Wethouder Van Niejenhuis.

00:31:21

De heer Van Niejenhuis: Dank u wel, voorzitter. Dank ook aan de inspreker en de raadsleden voor de vragen. Ik ga even kijken hoever ik kom en of ik misschien nog hulp nodig heb van mijn buurvrouw. GroenLinks vraagt naar de afwijkende financiële

situatie. Wat wij zien is dat er in Nederland alleen maar ijsbanen zijn die met hulp van meerdere gemeenten en provincie worden tot stand worden gebracht en/of geëxploiteerd. Dat is de situatie die wij zien en daarin wijkt Groningen af omdat wij als gemeente alleen de kosten voor zowel het realiseren als het exploiteren van de ijsbaan zouden dragen en dat ook op dit moment doen. Dus daar zit de afwijking ten opzichte van de rest van Nederland. Student en Stad zegt: stel dat er in Assen of ergens anders in Drenthe een volwaardige ijsbaan zou komen zoals we die nu hebben op Kardinge, zouden we daaraan willen meebetalen?

00:32:12

De heer Van Niejenhuis: Daar heb ik de vorige keer al het antwoord opgegeven namens het college, dat we niet naar de andere overheden zijn gegaan met: wilt u even meebetalen aan ons initiatief? We hebben wel gezegd: zullen we met elkaar kijken naar onder andere de ijsbaan en naar hoe we het voorzieningenniveau voor de inwoners in Noord-Drenthe en Groningen op peil houden? Dat is de vraag die voorligt en waarover we met hen in gesprek zijn. D66 vraagt naar die kapitaalslasten en het investeringsbedrag. Ik denk dat het goed is - en dat zou zouden we als college ook graag met de agendacommissie willen bespreken - om na de zomer door te gaan met een serie van beeldvormende en meningsvormende sessies waarin we meer inzage kunnen geven in waar we staan met de projecten, in de cijfers en in de verhalen die we nu aan het maken zijn voor die verschillende ontwikkelingen.

00:33:09

De heer Van Niejenhuis: Ik heb ook begrepen dat er misschien vanuit de raad initiatieven zouden zijn om hoorzittingen te organiseren en werkbezoeken af te leggen. Dat wordt een heel druk half jaar. Ik denk dat we dat even met elkaar in samenhang moeten bekijken hoe we dat goed kunnen organiseren. Wij kunnen na de zomer zeker wat meer inzage geven in waar we op dit moment staan met de vier projecten. Die zes miljoen die genoemd wordt, is niet alleen kapitaalslasten. Maar de heer Manning heeft wel in die zin behoorlijk gelijk, want er zitten ook onderhouds-, personeelskosten en dat soort zaken in. Maar een deel is zeker kapitaalslasten. Die 100 miljoen is een groffe berekening. Net als voor alle andere grote ontwikkelingen waar we het nu over hebben, heeft daar nog geen architect aan gewerkt.

00:33:51

De heer Van Niejenhuis: Het is helemaal niet mogelijk om daar een accurate raming voor te maken. Dus we werken echt eventjes over de duim met kengetallen: zoveel per vierkante meter, et cetera. De groffe benadering. We rekenen wel. We houden ook rekening met de inrichting van de openbare ruimte en het aanleggen van parkeerplekken. Er zitten heel veel zaken in. Het gaat niet alleen maar om het maken van een gebouw. Nadat de ijsbaan in Leeuwarden werd gerealiseerd, vrees ik dat de index verdubbeld is. Het CDA vraagt: hoe staat het college ten opzichte van het samenvoegen van Martiniplaza en het nieuw muziekcentrum op Suiker? Dat is een goeie vraag.

00:34:44

De heer Van Niejenhuis: Ik weet niet of we daar nu al een opvatting over hebben. We proberen de dingen qua tijd goed te organiseren. We kunnen niet alles tegelijkertijd tegen elkaar afwegen. We zijn nu eerst bezig met het maken van dat ruimtelijk functioneel ontwerp voor het nieuwe muziekcentrum op zowel het station als de

Suiker. We gaan kijken of we dat grondig met elkaar kunnen vergelijken en aan uw raad voorleggen. Stel dat De Nieuwe Poort op het Suiker zou landen, zou je moeten kijken of daar nog een Martiniplaza bij moet en of we het goed verdelen over de stad. Ik denk dat dat echt een vraagstuk is wat we met elkaar zouden moeten bespreken. Er was ook nog een vraag over de relatie met de provincie: houden we daar voldoende rekening mee?

00:35:29

De heer Van Niejenhuis: Zetten we de boel niet onder druk door aan te geven dat we dit (misschien) niet alleen kunnen doen? Nee, dat verwacht ik niet. We hebben goede gesprekken met de provincie, met onze collega's gedeputeerden. En nee is ook een antwoord. Dat hoeft niet per direct ten koste te gaan van de relatie. Daar hebben we met elkaar een constructief gesprek over. De laatste vraag van de VVD, voorzitter, heb ik niet helemaal goed meegekregen. U zei: onderscheid maken tussen de muziek- en de topsportfunctie.

00:36:03

Mevrouw Jacobs-Setz: Voorzitter, als u mij toestaat. Ik bedoelde het samenvoegen van de Poort en de Plaza, noem ik het maar even. We hebben in de fractie besproken dat je de muziek- dan wel cultuurfuncties samenvoegt en niet per se het congres en de topsport, omdat je daar ook met overlast en extra isolatie zit die voor dancefestivals nodig is. Misschien zou je er een musichall van kunnen maken.

00:36:29

De heer Van Niejenhuis: We zien wel degelijk overlap tussen Martiniplaza en Nieuwe Poort. Daar hebben in eerdere sessies al wel iets over verteld. Omdat we ons geld maar één keer kunnen uitgeven, is het belangrijk dat we die relaties tussen die verschillende functies goed leggen en optimaal gebouw daarvoor realiseren. We zien wel dat als je te veel functies in programma's probeert te stapelen, dit ten koste gaat van het ander. Dus als je een zaal hebt die je misschien voor congressen of beurzen zou willen gebruiken, maar tegelijkertijd ook voor grote popconcerten, dan zie je dat je steeds moet kiezen in de programmering. En soms wil je misschien wel allebei, zoals dat nu ook vaak parallel aan elkaar gebeurt. Daar moeten we een optimum in zien te vinden.

00:37:18

De heer Van Niejenhuis: Dat levert nog een vervolgvraag op.

00:37:19

De heer Van Niejenhuis: Nog één laatste zin, voorzitter, als ik mag. Ik denk dat het goed is dat we na de zomer als we al wat verder zijn, we misschien wat meer inzage kunnen geven in die verschillende scenario's die we bedenken voor Martiniplaza.

00:37:31

Voorzitter: Dat levert vervolgvragen op. Het CDA was eerst.

00:37:32

Mevrouw Armut: Dank, voorzitter. Dank ook aan de wethouder. Zijn laatste zin was misschien al een antwoord op de vraag die ik wou stellen, namelijk: wordt dit scenario al op voorhand meegenomen? Oké, de wethouder knikt.

00:37:41

Voorzitter: Voor de notulen. Er was nog een vraag van de heer L-A-Njoe.

00:37:48

De heer Lo-A-Njoe: Een vervolgvraag over die 100 en die zes miljoen. De 100 miljoen is over de duim, maar wel vijf keer zoveel als Leeuwarden elf jaar geleden. Dingen zijn duurder geworden, maar ik weet niet of het vijf keer zoveel is. Dat is verbazingwekkend. We gaan daar een uitwerking van zien. Ik kijk daar naar uit. Wat betreft de zes miljoen heeft meneer Manning grotendeels gelijk, maar vervolgens volgt er een verhaal van dat het toch wel klopt. Misschien kunt u aangeven wat dan de werkelijke exploitatiekosten zijn, los van de kapitaallasten en los van de infrastructurele randzaken die nodig zijn als je daar geen ijsbaan neer legt. Dit zorgt wel voor wat mist in dit verhaal: waar hebben we het nu over?

00:38:27

Voorzitter: Dat is een hele technische vraag. Ik laat het even aan de wethouder over of hij in staat is om dat nu te beantwoorden.

00:38:30

De heer Van Niejenhuis: Zeker wel. U gebruikt de woorden verbazing en mist. Die kan ik niet plaatsen in het proces waarin wij zitten. We hebben met elkaar afgesproken dat we een proces beginnen waarbij we hele grote projecten van 100 miljoenen met elkaar aangaan, om die te onderzoeken. Dat wij in het proces steeds met de raad delen. Wat we weten en dat we van grof naar fijn gaan werken. Wat wij absoluut willen voorkomen, is een situatie zoals die in Utrecht en Den Haag is opgetreden waar de raad gevraagd is om bepaalde investeringsbesluiten te nemen die vervolgens vele malen overschreden werden. Wat wij nu doen is werken met marges. We weten sommige dingen wel. We weten sommige dingen niet. We willen daarom echt met veilige marges werken om niet op een later moment terug te komen en te zeggen: we hebben veel meer geld nodig.

00:39:22

De heer Van Niejenhuis: Hoe groter de risico's in het project zijn, hoe groter de onbekenden in het proces, hoe groter risicomarge je inbouwt. Het zou heel goed kunnen dat - als we verder zijn met uitwerken - die marges afnemen en je preciezer kunt worden in je bedragen. Maar nu proberen we echt nog veilige marges aan te houden. Ik denk dat als we Leeuwarden en Groningen met elkaar gaan vergelijken, het heel goed zou zijn om aandacht te hebben voor: wat zijn de bouwkosten van het gebouw? Wat zijn de stichtingskosten van het geheel? Daar zit namelijk een enorm verschil tussen, nog los van de bizarre indexatie die plaats heeft gevonden de afgelopen jaren ten gevolge van de oorlog in Oekraïne. Dus ik denk echt dat de werkelijkheid minder ver uit mekaar ligt dan nu hier geschetst wordt.

00:40:10

Voorzitter: Korte vervolgvraag, de heer Lo-A-Njoe.

00:40:11

De heer Lo-A-Njoe: Ik kan me heel goed voorstellen dat er marges zijn, maar ik heb altijd geleerd dat een marge een boven- en ondergrens heeft. Ik heb de ondergrens niet gehoord van die marge. Ik had het over mist en u vroeg: waar heeft u het over? Ik vroeg naar de exploitatiekosten. U geeft aan dat de heer Manning grotendeels

gelijk heeft, maar ik heb nu nog geen helder beeld wat dan de exploitatiekosten zijn. Ook niet met de marge. Dat is de mist waar ik het over heb.

00:40:41

Voorzitter: Misschien dat de andere wethouder het beter kan uitleggen.

00:40:43

Mevrouw Wijnja: Nee, helemaal niet. Ik denk dat er wel een paar dingen belangrijk zijn om te zeggen. Er zijn twee dingen die wij doen met de Strategische Investeringsagenda die we normaal gesproken niet doen. Dat is één: veel verder vooruitkijken dan we anders doen. De heer Manning zei net: "Over 2035, dat is pas over elf jaar. Daar hoeft je nu niet druk over te maken." Wij denken dat dat wel moet. En dat het goed en verstandig is om vroeg vooruit te denken en dan terug te redeneren en op die manier dingen slimmer en verantwoord te doen. Wat we ook niet hebben gedaan, is - zoals het anders ging met ontwikkelingen - pas als we best ver waren met doorrekeningen, even waar de heer Lo-A-Noe om vraagt, namelijk een onder- en een bovengrens. Dan zou de raad in een veel later proces iets te horen krijgen over bandbreedte.

00:41:38

Mevrouw Wijnja: Mijn collega zei net: we werken van grof naar fijn. Er wordt niet zomaar wat geroepen, maar het is wel belangrijk om veel mitsen en maren te plaatsen bij de bedragen die genoemd worden. Dan wil ik niet beweren dat die bedragen onbelangrijk zijn, want het zou heel raar zijn vanuit mijn portefeuille om net te doen alsof het onbelangrijk is. Maar waar het in deze fase veel meer over gaat, is het feit dat je weet dat op het moment dat je deze variant gaat uitwerken en wij als gemeente zouden zeggen we gaan dat helemaal betalen - zowel de investering als de exploitatie, of dat nu wat hoger of lager is - blijft de fundamentele vraag: willen we dat zelf betalen? In welke bandbreedte vinden we dat we dat kunnen vragen van onze inwoners?

00:42:22

Mevrouw Wijnja: Dat is de richting waar het nu over gaat, dus niet zozeer over: wat wordt precies dat bedrag? Eerlijk gezegd, wij zijn een beetje terughoudend geweest in een eerder stadium om bedragen te noemen. Als we wel bedragen noemen met een winstwaarschuwing, moeten ze strakker. De voorzitter kijkt nu heel streng naar mij, maar dan laten we die bedragen daarna weg. Als dat helpt in het debat, dan kan dat ook. Maar dat is wel de context waarbinnen dit zich afspeelt.

00:42:55

Voorzitter: Het lijkt het me goed om nu overgaan tot het debat in de tweede termijn. Er zijn een aantal fracties die al tijd hebben gebruikt in de eerste termijn. Als de tijd bijna op is, zal ik het aangeven. Ik zie de heer Van Hoorn.

00:43:04

De heer Van Hoorn: Dank u wel, voorzitter. Zoals beloofd, en dat ligt ook aan mijn collega's, heb ik geen zes minuten nodig. Voorzitter, we staan met z'n allen voor enorm grote uitdagingen. En ja, dat gaat om de klimaat- en biodiversiteitscrisis, maar het gaat ook om mensen die nog altijd in armoede leven, ook in onze gemeente. We moeten dingen doen voor onze gemeente en onze inwoners. We hebben de verantwoordelijkheid, maar nog altijd veel te weinig geld vanuit het Rijk om de

voorzieningen in onze gemeente overeind te houden en de uitdagingen waar we voor staan met z'n allen het hoofd te bieden. Voorzitter, dat willen we ook. Dat willen we hier allemaal. Maar voorzitter, zoals mijn moeder ook altijd vroeger zei: we willen allemaal wel eens wat. Willen alleen is namelijk niet genoeg.

00:43:58

De heer Van Hoorn: We moeten het kunnen en om dit te kunnen moeten we moeilijke, maar onvermijdelijke keuzes maken. En nee, dit gaat niet om nepkeuzes of: het is of cultuur. Het gaat ook niet om simplistische uitspraken als: we zijn voor een ijsbaan, dus die moet er sowieso komen. Want zoals ik al zei, we willen allemaal de voorzieningen in Groningen overeind houden. Ook wij zouden graag zien dat het mogelijk was en dat er een ijsbaan komt in Groningen. Wij zijn nog altijd blij met een nieuw muziekcentrum. Natuurlijk moeten we investeren in de riolering. Ik sta iets gematigder in de westelijke ringweg, maar zelfs daarvan vind ik het van belang dat we dat met z'n allen uit gaan zoeken, zodat we in de toekomst goede keuzes kunnen maken.

00:44:40

Voorzitter: En dat levert vraag u een vraag op van D66, de heer L-A-Njoe.

00:44:44

De heer Lo-A-Njoe: Ik snap dat er van alles uitgezocht moet worden, maar ik vraag me toch af welke waarde GroenLinks, de grootste partij in een coalitie die een programma heeft met de titel 'Voor wat van waarde is', hecht aan de ijsbaan in deze regio. Ik heb het dan niet over de financiële waarde.

00:44:55

Voorzitter: De heer Van Hoorn.

00:45:02

De heer Van Hoorn: Ik hecht daar veel waarde aan, omdat het een stukje historie en cultuur is die voor een heleboel mensen in onze samenleving van belang is. Maar zoals u al zei, dat is waarde niet in de zin van geld. Het kost wel geld. U heeft dat net technisch nagevraagd, maar is dat wel lastig om goed te bepalen op dit moment. Met een Strategische Investeringsagenda moeten we dat nu goed uitzoeken, zodat we niet alleen van alles kunnen willen, maar vervolgens een goeie inschatting kunnen maken van wat mogelijk is. Voorzitter, dat betekent dat we beslissingen moeten nemen in samenhang, want keuzes beïnvloeden elkaar niet alleen in het hier en nu of volgend jaar of het jaar na, maar ook over zes, acht of tien jaar.

00:45:49

De heer Van Hoorn: Voorzitter, dat betekent dat we tien jaar in de toekomst moeten kijken, zo goed en zo kwaad als dat kan. Hoe verder we vooruitkijken, voor hoe meer dingen we dat doen en hoe eerder wij meegenomen worden, met hoe meer onzekerheid dat gepaard gaat. Dat moeten erkennen. Maar we hebben die informatie wel nodig om uiteindelijk wel overwogen beslissingen kunnen maken. De informatie die wij nodig hebben is de informatie die de Strategische Investeringsagenda ons heeft. Met deze informatie kunnen wij als goed bestuur met veel verantwoordelijkheid naar onze inwoners, moeilijke en noodzakelijke beslissingen nemen voor onze toekomst. Voorzitter, het zal geen verrassing zijn, maar mijn fractie is redelijk positief over de Strategische Investeringsagenda omdat het ons helpt.

00:46:31

Voorzitter: Dat levert nog een vraag op van de PVV, mevrouw Blauw.

00:46:35

Mevrouw Blauw: Dank u, voorzitter. We hebben het net al gezegd, GroenLinks is de grootste coalitiepartij. We hebben enorme uitdagingen. We moeten ook bezuinigen. Als we naar de Groningers kijken en wat ze nodig hebben, waar ziet GroenLinks dan de belangrijkste bezuinigingen?

00:47:11

Voorzitter: De heer Van Hoorn, voorzitter.

00:47:14

De heer Van Hoorn: Voorzitter, voordat ik antwoord ga geven op de vraag, ga ik twee dingen rechtzetten. Allereerst, wij zijn niet alleen de grootste partij uit de coalitie, we zijn de grootste partij uit de raad. Daar hecht ik waarde aan. Voorzitter, die keuzes die nu gevraagd worden, liggen vandaag niet voor. Die keuzes hoeven wij niet te maken. Niet alleen is het onverstandig om die keuzes nu al te willen maken, omdat we ze nog niet kunnen maken. We hebben meer informatie nodig. Sterker nog, we hebben informatie nodig in de toekomst. We hebben informatie nodig hoe die dingen samenhang. En weet u wat, voorzitter, dat heeft een woord/naam en dat heet de Strategische Investeringsagenda. Ik wil die keuzes wel maken, net zo graag als mevrouw Blauw dat wil. Alleen, ik hecht er waarde aan om dat op verantwoorde wijze te doen, met alle informatie die ik daarvoor nodig heb.

00:47:58

Voorzitter: Dat levert nog een vervolgvraag op van de heer Van der Laan.

00:48:03

De heer Van der Laan: Een goed betoog waar wij ons goed in kunnen vinden. Maar dan is de vraag: is er nog één besluit dat door dit college genomen moet worden? Kunnen we de Oosterpoort en Kardinge vooruit schuiven zolang we niet voldoende informatie hebben? Of zegt GroenLinks: nee, we willen dat echt dat het college dit besluit? Hoe scherp is dat voor GroenLinks.

00:48:32

Voorzitter: De heer Van Hoorn.

00:48:35

De heer Van Hoorn: Voorzitter, ik heb de neiging om een beetje venijnig te reageren, maar dat zou onterecht zijn, want ik vermoed dat de heer Van der Laan het als een hele redelijke vraag bedoelt. Allereerst, als we naar de collegebrief kijken, dan is het Museum van Aa een onderdeel van de komende begroting. Dat wordt deze periode nog genomen. Het investeringsvoorstel voor het nieuwe muziekcentrum wordt begin 2025 genomen. Dat is nog deze periode. Als we kijken naar onze samenleving, dan hebben wij de afgelopen twee jaar al veel bereikt als coalitie. We hebben een groenere en socialere samenleving. We doen wat voor onze inwoners. Tegelijkertijd brengt ons dat weer bij nu, we maken hier nu beslissingen. We zorgen ervoor dat we goede beslissingen kunnen nemen en het liefst wil ik dat we al deze beslissingen kunnen nemen. Alleen, dan wil ik wel graag dat ik daar alle informatie voor heb.

00:49:23

Voorzitter: Nog een vraag van mevrouw Jacobs.

00:49:28

Mevrouw Jacobs-Setz: Dat roept bij mij toch een vraag op, voorzitter. Meneer Van Hoort zegt dat die tevreden is over de SIA. Dat verbaast mij helemaal niks. Maar even ter verduidelijking: houdt dit dan inderdaad ook in dat u vindt dat bijvoorbeeld de nieuwe Oosterpoort volledig door onze gemeente moet worden gefinancierd? En dat een Kardingse alleen maar kan met externe financiering? Is dat correct.

00:49:49

Voorzitter: Ik vind niks. Maar we gaan nu luisteren naar het antwoord van de heer Van Hoorn.

00:50:00

De heer Van Hoorn: Voorzitter, het is een simplistische vraag wat helaas geen simplistisch antwoord heeft. Nogmaals, dit is niet wat de Strategische Investeringsagenda behelst. Ik wil dat gerust nog een paar keer uitleggen. Maar de heer Van Hoorn, ik dus, is het daar niet mee eens. Er zijn een heleboel bovenregionale voorzieningen die wij als gemeente alleen betalen. Maar wij zien ook dat wij als centrumgemeente niet afdoende geld krijgen van het Rijk. Niet in zijn geheel, maar ook niet voor onze centrumfunctie. Het is niet zozeer dat wij het als gemeente niet langer willen, maar het Rijk stelt de centrumgemeentes niet in staat om de belangrijke publieke voorzieningen nog te kunnen doen, waarbij dat nu toevallig tot uiting komt bij de ijsbaan. Maar ik ben het helemaal met mevrouw Jacobs eens: dat zou voor veel meer voorzieningen moeten gelden. Maar daar stond de VVD landelijk wat anders in dan lokaal.

00:50:50

Voorzitter: Dan is er nog tijd voor één interruptie. Daarmee bent u door uw tijd heen.

00:50:53

Mevrouw Jacobs-Setz: Dat is een strategie, mevrouw de voorzitter, van meneer Van Hoorn. Dat snap ik. Alles ligt aan een ander. Maar mijn vraag was heel anders. U vindt de Strategische Investeringsagenda een goed stuk. Daarin staat dat we de Nieuwe Poort in die zin zelf kunnen doen en dat een ijsbaan alleen maar mogelijk is als andere overheden bijdragen. Het gaat helemaal niet over of we genoeg geld vanuit Den Haag krijgen. Dus u vindt ook dat als andere overheden niet over de brug komen voor de ijsbaan, we geen ijsbaan krijgen. Dat is mijn vraag. Dan gaat het helemaal niet om of de landelijke VVD geld geeft, maar om wat u vindt. Vindt u dat goed en kan u daar ja of nee op antwoorden?

00:51:33

Voorzitter: U mag kort beantwoorden. Daarna bent u door uw tijd heen.

00:51:36

De heer Van Hoorn: Ik ga mijn best doen, voorzitter. Nogmaals, dat vind ik niet. Ik heb de vraag wel degelijk beantwoord. Als iemand het antwoord niet begrijpt, is dat niet zozeer mijn verantwoordelijkheid. Wij moeten bepaalde scherpe keuzes maken omdat het Rijk ons daartoe dwingt. De reden dat ik dat herhaal is niet omdat ik graag naar een ander wijs, maar omdat het nog net zo waar is als vorig jaar, het jaar daarvoor en het jaar daarvoor. Ik hou ermee op daarover te beginnen zodra het niet meer waar is. Niet omdat ik daar plezier aan beleef, maar omdat ik mijn

verantwoordelijkheid als volksvertegenwoordiger voor mijn gemeente uiterst serieus neem.

00:52:09

Voorzitter: Daarmee bent u door uw tijd heen en dan zie ik mevrouw Armut.

00:52:15

Mevrouw Armut: Voorzitter, wij zijn tevreden over de wijze waarop het college de raad het afgelopen jaar de raad heeft betrokken. We zijn stap voor stap op de hoogte gesteld. Wat dat deel van het proces betreft, is mijn fractie positief. Wij kunnen ons best vinden in de aanpak van het college en het voornemen om goed vooruit te kijken. De urgentie die gepaard gaat met de investeringen van de vier grote projecten komt niet uit de lucht vallen. "Het geld groeit niet aan een boom in het stadhuis", zei onze wethouder twee weken geleden terecht. Voorzitter, ik denk dat heel veel inwoners van Groningen dat wel hebben gedacht. Niet omdat ze gemakzuchtig deden over gewenste uitgaven, integendeel. Maar omdat heel veel inwoners zich afvragen waarom er zoveel geld uit is gegeven aan bepaalde projecten. De zoete vruchten zijn geplukt. De zuren zijn over.

00:53:04

Voorzitter: Dat levert u een vraag op van de heer Brandenburg.

00:53:06

De heer Brandenburg: Voorzitter, ik vraag me af wat het CDA dan bedoelt. Bedoelt ze dan een noodpakket van 20 miljoen voor mensen om de energielasten te betalen? Bedoelt ze dan forse extra investering in het armoedebeleid? Had het CDA dat dan liever niet gezien? Is dat dat zuur geld?

00:53:20

Voorzitter: CDA.

00:53:20

Mevrouw Armut: Nee, dat vind ik heel mooi uitgegeven geld, ook al had ik liever gewild dat het niet nodig was geweest. Ik heb het over een Vrijdag voor een 50 miljoen, Dudok aan het Diep en circulariteit. Ik zeg niet dat dit de SP was, maar de SP is wel akkoord gegaan met Vrijdag, geheel tegen de verwachting in. De zuren zijn over, zei ik. Daar dreigen de projecten die echt belangrijk zijn voor onze gemeente onder te lijden. In het bijzonder is de aanpak rondom Karding in het verkeerde keelgat van onze fractie geschoten. Bij ingebruikname van Karding was het al bekend dat het wel eens klaar zou zijn en ook wanneer dat zou zijn. Vet op de botten hebben we niet gekweekt en dus sorteert dit college al voor op een Groningen zonder ijs.

00:54:00

Mevrouw Armut: Zo worden er drie varianten onderzocht: met ijsshal, zonder ijsshal en zonder ijsshal met topsporthal. Wat het CDA betreft, doen we dat niet. Een variant zonder ijsshal zou geen optie moeten zijn. Dat is onacceptabel voor Groningen, voor verenigingen, voor het aanmoedigen van een gezonde leefstijl en voor al die ruim 100.000 gebruikers. Cofinanciering of niks is de opstelling van dit college.

00:54:24

Voorzitter: Dat levert u een vraag op van de heer Swets.

00:54:27

De heer Swets: Dank, voorzitter. Ik hoor het CDA hartstochtelijk pleiten voor het behouden van de ijsbaan. Hun goed recht. Daarnaast kan ik me ook nog herinneren dat we niet heel lang geleden hebben ingestemd met een masterplan sportvoorzieningen waar we ongeveer net zoveel geld aan uitgaven als één ijsbaan. Toen had de CDA nog een verstrekkender plan: laten we ook bijvoorbeeld kijken naar een sporthal in De Wijert. Dat is volgens mij een fractie van de kosten die de ijsbaan zou kosten. Als het CDA zou moeten kiezen - want je kan het geld maar één keer uitgeven - tussen een nieuwe sporthal in de Wijert of het behoud van de ijsbaan op Kardinge, welke keuze maakt het CDA dan?

00:55:04

Mevrouw Armut: Voorzitter, eigenlijk wou ik hier nog wel wat woorden aan wijden, maar dit is precies het probleem. Wat het CDA betreft, hadden we het nooit zo ver laten komen. Wij hadden heel veel dingen namelijk niet gedaan. U kunt nagaan dat we tegen heel veel projecten hebben gestemd en hier ligt wel prioriteit bij ons. Het is cruciaal voor verenigingen en een gezonde leefstijl. Het CDA is niet tegen andere projecten die hier worden genoemd. Het is gewoon zonde dat het nu lijkt alsof die tegen elkaar op worden gezet.

00:55:36

Voorzitter: Vervolg vraag van de heer Swets.

00:55:41

De heer Swets: Dat is niet helemaal antwoord op mijn vraag, want we kunnen het geld - nogmaals - maar één keer uitgeven. Als we dan moeten kiezen tussen een ijsbaan behouden op Kardinge of een nieuwe sporthal in de Wijert, welke keuze maakt het CDA?

00:55:54

De heer Swets: Het CDA maakt de keuze om andere dingen te laten en niet één van de twee die u noemt. Een strategie die weinig kans van slagen lijkt te hebben. En daarmee heb ik het over de cofinanciering of niks, met het recente nieuws dat bijvoorbeeld de provincie niet wil meewerken. Waar is deze oplossing in de noodzakelijke investering van bijvoorbeeld het muziekcentrum? Het CDA zal dan ook een motie indienen waarin we duidelijk maken dat een Groningen zonder ijshal geen optie is. De wijze waarop dit college...

00:56:21

Voorzitter: Dat levert u een vraag op van de heer Rebergen.

00:56:24

De heer Rebergen: Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Armut ging uitgebreid in op Kardinge, maar vooral op de ijsbaan en dat het belangrijk is voor de gezondheid. Zou mevrouw Armut iets kunnen zeggen over de hele vitaliteitscampus op Kardinge, waar we helemaal inzetten op vitaliteit en gezondheid?

00:56:38

Mevrouw Armut: Ik wil best mijn enthousiasme daarover uiten als de heer Rebergen dat wil horen. Zeer enthousiast. De wijze waarop dit college de toekomst van Kardinge op het spel zet, bevestigt weer hoe weinig liefde zij voelt voor sport.

Kardinge dreigt gebukt te gaan onder de gevolgen van geld uitgeven, alsof het aan een boom groeit in het stadhuis.

00:57:09

Voorzitter: Dat levert een vraag op van de heer Pechler.

00:57:11

De heer Pechler: Dank, voorzitter. IK hoor het CDA zeggen dat dit college dat op het spel zet. Ik las ook in een column van uw fractievoorzitter dat het ook ligt aan het gebrek aan sparen van de afgelopen gemeentebesturen. Legt u daar ook een deel van de schuld neer? Wanneer had het sparen volgens u moeten beginnen? Via de voorzitter, excuus.

00:57:32

Mevrouw Armut: Ik ben even in de geschiedenis van de woordvoeringen van onze fractie gedoken. De heer Bolle had het altijd over geld aan de kant zetten en niet meer uitgeven dan je hebt. Ik hoorde van onze raadsnestor dat ook Ton Janssen zich daar al over uitsprak. Wij pleiten al heel lang - toch om Kardinge in stand te houden - om zuinig om te gaan met je geld.

00:57:58

Voorzitter: Dat levert nog een korte vervolgvraag op van de heer Swets. Dan mag u verder met uw betoog.

00:58:02

De heer Swets: Kan ik daaruit opmaken dat CDA bij de voorjaarsnota geen motie gaat indienen om geld uit de algemene reserve te onttrekken zodat we meer kunnen sparen?

00:58:12

Mevrouw Armut: Mijn fractievoorzitter is er op dit moment niet. Ik weet niet of het wordt gewaardeerd als ik nu al dit soort toezeggingen ga doen, maar dat doen wij niet snel. Ik had het over het te weinig sparen de afgelopen 30 jaar en de oneerlijke behandeling: de ene investering moet doorgaan en andere wordt zonder hulp van de regio uitgesloten. Voorzitter, tot slot over de andere projecten. Mijn fractie is niet tegen deze voorgenomen investeringen. Wel vinden wij dat we daarbij de hand op de knip gehouden. We vinden het de moeite waard om te kijken wat er te combineren valt. De wethouder gaf net al aan dat daarnaar wordt gekeken, bij Martiniplaza en het nieuwe muziekcentrum. Mijn fractie kijkt uit naar de verdere resultaten van onderzoeken om een weloverwogen besluit te kunnen nemen wat betreft deze projecten.

00:58:57

Voorzitter: Dan zag ik al een heel enthousiast handje bij de heer Pechler voor zijn woordvoering.

00:59:00

De heer Pechler: Dank, voorzitter. Derde keer is scheepsrecht. Ik zal ingaan op het proces en op eerst op twee vragen die aan ons als raad werden gesteld in het voorbereidingsmemo. Als raadslid en fractie wil je aan de vooravond van zoveel grote investeringen en het financiële ravijn dat gemeente te wachten staat, zoveel mogelijk zekerheid en grip hebben om de noodzakelijke moeilijke keuzes goed te

kunnen maken. Het instrument van de SIA is hierbij een goede stap om de zaken in samenhang te kunnen beoordelen, maar tegelijkertijd zijn door de nog lopende onderzoeken en ambtelijke capaciteitsbeperkingen niet alle details helder. Dat kan misschien wat frustrerend zijn voor ons als raad, maar het is een logisch gevolg van het betrekken van de raad in een zo vroeg mogelijk stadium.

00:59:40

De heer Pechler: Het college had er ook voor kunnen kiezen om dat niet te doen, niet die blik tien jaar vooruit te werpen, waardoor we als raad niet zouden weten wat we allemaal niet zouden weten. Daarmee creëert de SIA een soort paradox. We hebben meer inzicht dan voorheen, maar omdat dat inzicht troebeler wordt hoe verder vooruit je kijkt, lijkt het misschien alsof we minder weten. Maar ja, dat krijg je nu eenmaal bij een dynamisch en levend document als de SIA. Kortom, wij kunnen als Partij voor de Dieren het proces te steunen, snappen het proces en kijken uit naar de zekerheid die stapsgewijs zal binnendruppelen met de investeringsvoorstellen. De tweede vraag is: hoe denken wij als fractie inhoudelijk over de richting van de vier projecten?

01:00:16

De heer Pechler: Wat betreft de Nieuwe Poort is het te vroeg om definitief wat te zeggen over de locatie, maar de voorkeurslocatie is - zoals door de raad vastgesteld en ook naar onze mening - nog steeds het stationsgebied, waarvan we ook de inhoudelijke meerwaarde zien om het op die plek te doen. Maar elke besparing die gerealiseerd kan worden door efficiënter ruimtegebruik in het gebouw, kan op onze steun rekenen. Bij Martiniplaza zijn we niet getrouwd met de huidige locatie, zolang de faciliteiten van de topsporthal, de grote theaterzaal en een conferentielocatie voor onze gemeente behouden blijven. Dit kan ook op de Suiker zijn, wat als optie in de brief is genoemd. Het Museum aan de Aa: als we kijken naar de totale lijst aan SIA projecten, staat MADA voor ons niet bovenaan het prioriteitenlijstje. Maar ook daar wachten we het investeringsbesluit bij de begroting van 2025 voor af voordat we onze keuze definitief maken.

01:01:06

De heer Pechler: Tot slot Karding. Zelf ben ik opgegroeid met schaatsen in Karding. Als kind reed ik er met de familie vanuit Scheemda en Winschoten naartoe. Ik kwam er als student en nu als stadje. Financieel toont dat anekdotisch aan dat het logisch is om cofinanciering aan andere overheden te vragen. Maar ook los van de financiën is kunstijds binnen onze partij een discussiepunt met het oog op de klimaatcrisis. Ook bij Karding wachten we het uiteindelijke voorstel af voor we definitief stelling nemen, maar steunen we in ieder geval de strekking dat het zonder externe bijdrage wel erg lastig wordt.

01:01:40

Voorzitter: Dat levert u vervolgvragen op. Eerst mevrouw Jacobs en daarna meneer Lo-A-Njoe.

01:01:44

Mevrouw Jacobs-Setz: Dank u wel, voorzitter. Ik snap dat de heer Pechler namens de Partij voor de Dieren zegt dat energie slurpende dingen in deze tijd lastig zijn. U weet ook dat de techniek heel erg voort geschreden is. Stel het lukt ons om de meest energiezuinige ijsbaan ter wereld neer te zetten, verandert dit dan voor u?

01:01:46

De heer Pechler: Voor de meest energiezuinige ijsbaan ter wereld, gok ik dat die 100 miljoen een bedrag in de goede richting is. Maar daarom zei ik ook met een slag om de arm dat wij het uiteindelijke besluit - inclusief alle berekeningen - afwachten.

01:02:08

Voorzitter: Nog een vraag van de heer Lo-A-Njoe.

01:02:08

De heer Lo-A-Njoe: Een vraag niet van financieel van aard, maar je zou ook andersom kunnen redeneren, namelijk dat je door de klimaatverandering juist binnen moet kunnen schaatsen omdat er minder natuurlijke ijsdagen zijn. Is dat ook iets wat de Partij voor de Dieren steunt, voorzitter?

01:02:42

De heer Pechler: Lastig. Dat zou er ook aan liggen welk gedeelte van het jaar zo'n ijsbaan dan open is. Je hebt tegenwoordig ook ijsbanen in Nederland die het hele jaar open zijn. In de lente en zomer moet je dan een stuk harder werken om het koud genoeg te krijgen, dan een paar maanden in de winter. Misschien moeten we als mensheid ook eens met de feiten op de neus worden gedrukt, namelijk dat bepaalde traditionele dingen niet meer kunnen door ons eigen handelen.

01:03:01

Voorzitter: De heer Swets voor de woordvoering. U komt allen aan de beurt. Dus u hoeft niet aan het einde van iemands begoot de hand op te steken.

01:03:23

De heer Swets: Dank, voorzitter. Ik zal proberen om - zoals het college ons heeft gevraagd - terug of eigenlijk vooruit te blikken op de vier projecten die voor ons liggen en het proces wat is doorlopen als kritische oppositiepartij. Wat ons betreft heeft de nieuwe Oosterpoort - en misschien komt de heer Leemhuis met een betere naam - prioriteit. Elk jaar dat we doorgaan met de oude Oosterpoort kost ons klauwen geld. We kijken heel erg uit naar de investeringsvoorstellen en de businesscase die ons na het reces worden voorgelegd. Als tweede prioriteit op ons lijstje staat Kardinge. Wij vinden sport erg belangrijk en denken dat Kardinge ook toe is aan een grote renovatie waardoor - het werd net al eventjes genoemd - de link met de voorgestelde vitaliteitscampus nog sterker kan worden.

01:04:16

De heer Swets: We dragen alle sporten en warm hart toe, maar zeker het schaatsen. Ik ben zelf een grote fan van schaatsen, vooral dan op natuurijs. Maar ik heb ook heel wat rondjes op de schaatsbaan gemaakt. We zien ook de worsteling van het college. Honderd miljoen euro voor een schaatsbaan is veel geld. En met ditzelfde geld kunnen er voor één gemeente veel sportfaciliteiten gebouwd of herbouwd worden. Vijftig procent van de bezoekers aan de ijsbaan in Kardinge komt van buiten de gemeente, maar de gemeente bepaalt wel 100 procent van de kosten. Dat is vrij uniek in Nederland en voelt niet fair naar onze inwoners. Daarom vinden wij de voorgestelde lijn om te zoeken naar andere financierders een goede. Hopelijk kunnen we die andere financierders vinden en daarmee de schaatsbaan op Kardinge behouden.

01:05:05

Voorzitter: Dat levert u een vraag op van mevrouw Jacobs.

01:05:10

Mevrouw Jacobs-Setz: Dank u wel, voorzitter. IK kan me heel goed voorstellen dat het cijfer klopt. Vijftig procent van de bezoekers komt van buiten onze gemeente. Heeft u ook nagegaan voor de bezoekers aan Martiniplaza en de Oosterpoort? Neemt u dat ook mee in uw oordeel over die plannen?

01:05:29

Voorzitter: De heer Swets.

01:05:32

De heer Swets: Zeker, we kijken allereerst bij alle plannen naar: wat betekent het voor onze inwoners? Daarnaast kijken we naar: wat betekent het voor de omgeving en regio? We zien dat de balans bij Kardingen een beetje scheef is en dat het vooral een hele grote regionale functie heeft. In onze gemeente maken de inwoners er wat minder gebruik van. Voor Martiniplaza zien we grote kansen en mogelijkheden op locatie Suikerzijde voor een economische spin-off met hotels en horeca, die daar eventueel gerealiseerd kunnen worden. Die mogelijkheden zien we op Kardinge niet zo snel. Daarom lijkt het ons logisch om de topsporthal bij een nieuw te bouwen Martiniplaza te laten, omdat dat een betere infrastructuur gerealiseerd kan worden.

01:06:20

De heer Swets: Het Museum van de Aa vinden wij in de basis geen goed idee. Met de geschatte 50.000 bezoekers per jaar en een structureel exploitatieakkoord van meer dan een miljoen euro, zou de gemeente bij elk kaartje van elke bezoeker meer dan 20 euro toeleggen. Dat vinden wij wel erg veel. We denken dat het Groninger Museum en Het Forum veel effectievere publiekstrekkingen zijn en dat de kosten van het Museum aan de Aa echt niet opwegen tegen de baten, ook wanneer je de educatieve en culturele voordelen van zo'n museum zou meenemen.

01:06:50

Voorzitter: Dat levert u een vraag op van de heer Van Veen.

01:06:51

De heer Van Veen: Het Groninger Museum en Het Forum zijn heel andere plekken dan het Museum aan de Aa. Dat is de plek waar de geschiedenis van Groningen verteld wordt. Iets wat meer verteld zou moeten worden, maar waar we weinig weet van hebben. Zegt u dus dat dat wat u betreft niet hoeft? Of zegt u: met deze huidige cijfers hoeft dat niet?

01:06:56

Voorzitter: Ik zeg niks, maar de heer Swets gaat deze vraag beantwoorden. En dat is ook een herinnering om via de voorzitter de vragen te stellen.

01:06:56

De heer Swets: Dank, voorzitter. Wij zien zeker de waarde van het kennen van de geschiedenis van je stad, gemeente en land. Maar als we uitgaan van de huidige cijfers, vinden wij als gemeente 20 euro bijleggen per bezoeker te veel geld. Daarom zijn wij niet zo enthousiast over het Museum aan de Aa zoals die op dit moment wordt voorgelegd. Maar volgens komen we bij alle projecten nog verder te spreken over de businesscase. Daarnaast werd ons gevraagd om terug te kijken op het

proces en de inzet van zo'n Strategische Investeringsagenda. We hebben dat als heel erg positief ervaren. Het is heel fijn om in een vroeg stadium te worden meegenomen in de besluitvorming, ook als dat betekent dat veel dingen nog onzeker zijn.

01:08:00

De heer Swets: Het proces is zeker nog niet perfect, maar al doende leert men. We kijken hier in de basis dus positief naar. Wat ons betreft wordt er volop ingezet op de nieuwe Oosterpoort en dat er korte termijn een knoop wordt doorgehakt. Benut de locaties van Kardinge en de nieuwe Martiniplaza zo goed mogelijk en besteed je geld aan nuttigere dingen dan aan een zwaar gesubsidieerd museum waar relatief weinig mensen op afkomen. Dank u, voorzitter.

01:08:24

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik dan het woord geven voor de woordvoering? De heer Van Veen.

01:08:30

De heer Van Veen: Dank u voor het woord, voorzitter. Met deze SIA hebben we als raad een enorme invloed op Groningen, niet alleen voor deze collegeperiode maar ook voor de tientallen jaren hierna. We beslissen niet over de periode 2022 tot 26, maar eerder over 2030 tot 2060. We beslissen over wat voor Groningen we willen zijn, welke voorzieningenniveau we willen hebben, of we concerten kunnen blijven bezoeken in de Nieuwe Poort, of we op het ijs van Kardingen onze kinderen kunnen leren schaatsen, en of we in de Martiniplaza Donar weer zien winnen. Over de mensen die dankzij deze gebouwen naar Groningen komen of er juist blijven wonen. Het is dan ook voor het college te spreken dat deze vier grote projecten en de SIA in algemene zin uitgebreid tegen het licht gehouden worden en eerder gemaakte keuzes - zoals bijvoorbeeld de locatiekeuze - heronderzocht worden en dat ook de samenhang tussen deze projecten extra aandacht krijgt.

01:09:19

De heer Van Veen: Ik was hier van plan om nog te pleiten voor een betere planning met betrekking tot de besluitvorming van de raad in de SIA, maar ik hoorde daarnet wethouder Van Niejenhuis daar een opmerking over maken, dus daarin ben ik al gerustgesteld. Voor ik zo meteen nog specifiek deze vier projecten wil aanstippen, nog twee algemene zaken. Ten eerste over participatie en ten tweede over het financiële plaatje van de SIA. Als het over participatie gaat, valt het ons op - en dat is ook logisch - dat deze onderzoeken met name intern zijn uitgevoerd. Dus het college - of de ambtenaren - zetten opdrachten uit en de slimme specialisten zoals ambtenaren en externe bureaus berekenen het aantal potentiële bezoekersaantallen, maken de ruimtelijke plannen en ramen de kosten. Dat is goed voor dit moment; Maar wat de PvdA betreft wordt het ook tijd om de kennis en de creativiteit van alle Groningers te benutten.

01:10:05

Voorzitter: Dat levert u een vraag op van de heer Rebergen.

01:10:06

De heer Rebergen: Dank u wel, voorzitter. De heer Van Veen geeft aan dat er vooral intern gekeken en gerekend is. Maar ik herinner me toch een aantal

inloopbijeenkomsten bij Kardinge, waar inwoners duidelijk hebben aan kunnen geven waarom zij Kardinge zo belangrijk vinden. Ook de Schaatsbond was daar aanwezig. Kan meneer Van Veen zich die bijeenkomsten nog herinneren?

01:10:12

De heer Van Veen: Nu u erover begint, wel. Het klopt dat er niet niets gebeurt. Mijn volgende zin was dat we blij zijn met de participatie rondom de Nieuwe Poort. We denken wel dat dit in het vervolg wat breder zou kunnen. En dat was ook mijn oproep aan de wethouder.

01:10:47

Voorzitter: Er was nog een vraag van de heer Lo-A-Njoe.

01:10:58

De heer Lo-A-Njoe: Dank je wel. Mooi om te horen dat de PvdA oproept om ook de buitenwereld te betrekken. Mijn vraag aan de heer Van Veen van de PvdA is: bent u van mening dat we het bidboek - dat eraan zit - moeten afwachten? Moeten we ook de KNSB als expert veel meer betrekken?

01:11:14

Voorzitter: De heer Van Veen.

01:11:14

De heer Van Veen: Ik neem aan dat die nu al betrokken wordt. Ik heb begrepen dat er ook veel second opinions gevraagd worden. Volgens mij komt dat wel goed.

01:11:14

Voorzitter: Dan nog één vraag van de heer Van Hoorn en dan kan u uw betoog vervolgen.

01:11:14

De heer Van Hoorn: Dank u wel, voorzitter. Een verhelderende vraag om te controleren of ik het zelf goed begrijp. De heer Van Veen van de PvdA vindt de participaties in dit stadium goed, maar bij de uitwerkingen van de vervolgplannen - conform het plan van het college - wil hij zo vroeg mogelijk ook andere mensen laten meedenken. Dat begrijp ik zo goed?

01:11:14

Voorzitter: De heer Van Veen.

01:11:14

De heer Van Veen: Heel goed. Dan wou ik verder met de financiën en de vraag: moet de gemeente überhaupt aan deze projecten beginnen gezien het naderende ravijnjaar? Daar kan de PvdA heel kort over zijn: ja. Er is een noodzaak voor deze projecten in Groningen. Laat dat duidelijk zijn. Bovendien zijn het ook allemaal projecten waar er nu achterstallig onderhoud is. Niks doen is geen optie. Ten derde mogen we niet vergeten dat het ravijn gaat over de jaren 26, 27 en 28. Maar ik ga ervanuit - en dat is misschien optimisme - dat we als deze kosten daadwerkelijk moeten dragen - dus in 2030 of verder - we dan een andere werkelijkheid hebben in de relatie tussen het Rijk en de gemeente en er een oplossing voor het ravijn is. Dus in dat opzicht zegt mijn partij: ga absoluut door met deze strategische investeringen.

01:12:40

Voorzitter: Dat levert een vraag op van de heer Sijbolts.

01:12:41

De heer Sijbolts: Voorzitter, positivisme en ambitie zijn volgens mij goed. Dat hoor ik bij de heer Van Veen. Maar u heeft wel heel veel vertrouwen in het boze oog van Den Haag. Ik heb absoluut niet de illusie dat in de periode waarover u spreekt, Den Haag over de brug gaat komen. Wat gaat de PvdA doen als dat zo blijkt?

01:12:41

De heer Van Veen: Volgens mij gaan we deze besluiten niet allemaal nemen. Ik denk dat er ruimte in zit en dat er - als het Rijk niet over de brug komt - er nog voldoende flexibiliteit is om aanpassingen te doen.

01:13:16

Voorzitter: Nog een korte vervolgvraag van de heer Sijbolts en dan nog een vraag van de heer Swets.

01:13:19

De heer Sijbolts: Voorzitter, ik heb het gevoel dat de PvdA de bal nu wel heel erg voor zich uit speelt en daardoor straks buitenspel komt te staan. Op het moment dat we geen geld hebben, kunnen we niks meer. Moeten wij misschien in de tussenliggende periode zelf ook ergens een keuze maken?

01:13:34

Voorzitter: De heer Van Veen.

01:13:34

De heer Van Veen: Absoluut. En dat zijn we nu ook aan het doen met deze hele exercitie.

01:13:35

Voorzitter: Dan een vraag van de heer Swets en daarna van mevrouw Blauw.

01:13:39

De heer Swets: Dank, voorzitter. Ik heb de heer Van Veen nog niet gehoord over de inhoud van de projecten. Ik vroeg me af of de PvdA het met ons eens is dat er voor Martiniplaza bij Suikerzijde meer kans op economische spin-offs liggen dan als je bijvoorbeeld topsporthal bij Karding zou plaatsen?

01:14:03

Voorzitter: De heer Van Veen.

01:14:05

De heer Van Veen: Ik wou nog naar de inhoud van de vier projecten gaan. Ik hoop dat ik er nog geen tijd voor heb.

01:14:08

Voorzitter: Ik geef mevrouw Blauw nog even aanleiding om een vraag te stellen naar aanleiding van een eerder punt.

01:14:08

Mevrouw Blauw: Ik verbaas me er een beetje over dat de PvdA helemaal geen keuzes maakt en zo door wil gaan. Er moeten wel keuzes gemaakt worden, want anders komen we op een gegeven moment in de financiële problemen. We staan er

al niet goed voor. Moeten we meer bezuinigen of moeten de belastingen omhoog?
Waar maken jullie die keuzes?

01:14:30

Voorzitter: De heer Van Veen.

01:14:30

De heer Van Veen: Gelukkig hoeven die keuzes nu nog niet gemaakt te worden. We hebben net een voorjaarsbrief ontvangen. Als ik het goed heb gelezen, is er nog een positief beeld tot en met 2026. Het lijkt me niet verstandig om nu al dat soort keuzes te maken. Volgens mij loop je dan vooruit en ga je positieve dingen kapot bezuinigen die heel belangrijk zijn voor onze inwoners. Dat is nog niet 'im Frage' om het even in mooi Duits te zegen.

01:15:04

Voorzitter: Ik geef de heer Van Veen ruimte om zijn betoog te vervolgen, want dan kan de vraag van de heer Swets beantwoord worden.

01:15:17

De heer Van Veen: Dan begin ik met de Martiniplaza. Daar zien we dat een gemiddeld congresbezoeker ongeveer 300 euro uitgeeft aan de Groningse economie. Congressen rondom thema's als waterstof en ICT versterken de positie van Groningen op die thema's. Het is dus goed voor onze werkgelegenheid dat we zo'n groot congres en evenementencentrum hebben. Maar het is veel meer. Het is ook een ontmoetingsplek. Mensen zien en inspireren daar elkaar. Dat geldt ook voor het culturele en de topsport in Martiniplaza. De vraag - en dat is misschien ook de vraag van de heer Swets - is: hoe kan je dit het beste regelen? Daar is het ongemakkelijke antwoord dat we dat nog niet zo goed weten.

01:15:54

De heer Van Veen: De PvdA staat er voor open dat dit op de Suiker zou kunnen. We waren wel wat verbaasd over de optie die we in de krant lazen. Maar tegelijkertijd kan je niet een SIA ingaan en voor elke vreemde optie gaan liggen, omdat je er niet zelf aan gedacht had. U vraagt: waar zijn er meer economische kansen? Maar daarop heb ik nu nog niet echt een antwoord.

01:16:05

Voorzitter: De heer Sijbolts heeft hierover een vraag.

01:16:05

De heer Sijbolts: Ik hoor de bekende reclameslogan bij de PvdA: alle lof voor Martiniplaza. Ik vraag me af: als u zoveel waarde hecht aan en de meerwaarde ziet van Martiniplaza als de grote noordelijke congresorganisator, maakt u zich dan geen zorgen als wij diezelfde functies toevoegen aan de Nieuwe Poort? Dat het dus concurreert met de belangrijke functie van Martiniplaza en het groot economisch belang voor ons als regio onderuit slaat.

01:16:05

Voorzitter: We gaan kijken wat de heer Van Veen daarvan vindt.

01:16:46

De heer Van Veen: Dat is één van de grote uitdagingen. Ik denk dat dit een verhaal kan worden waarbij je zegt: we zorgen ervoor dat de Nieuwe Poort congressen kan

bieden op kleinere schaal en Martiniplaza de grotere congressen, waarbij Nederland - en Europa - denkt: voor congressen moeten we in Groningen zijn. Als we dat goed doen, helpt dat het Martiniplaza. Maar als we het niet goed doen, is het een bedreiging. Dat klopt.

01:16:50

Voorzitter: Nog één minuut.

01:16:50

De heer Van Veen: Dan ga ik heel snel door naar het muziekcentrum. Voor de PvdA is het station de voorkeurslocatie. Daar kan je veel extra bezoekers trekken en dat helpt bij de businesscase. De ondernemers van de binnenstad geven ook een voorkeur aan deze locatie. Maar we wachten wel de onderzoeken af.

01:17:22

Voorzitter: Een korte vervolgvraag van de heer Lo-A-Njoe.

01:17:22

De heer Lo-A-Njoe: Een korte vraag die u met ja of nee kan beantwoorden: is het voor de PvdA een acceptabele uitkomst als we geen ijsbaan in Groningen meer hebben?

01:17:22

De heer Van Veen: Als Groningen de hele provincie Groningen is, is het antwoord nee. Dat is een mooi bruggetje naar Karding. We zien de geplande gebiedsontwikkeling als een enorme kans. Er is al veel, zoals: sportclubs, het Alfa, het Kardingebult en het Zilvermeer. Door dit toe te voegen, wordt het alleen maar beter. Daar hoort dus ook een heel groot zwembad bij - essentieel voor onze kinderen - en idealiter een schaatsbaan want in Groningen moet en zal er geschaatst kunnen worden. Wel vinden we het heel jammer dat zo'n schaatsbaan zo bizar duur is. Daarom vinden we het goed dat het college dit onderzoek doet en kijkt naar externe financiering. En als de optie is dat dit ergens anders kan en moet, dan is dat maar zo. Maar als je logisch nadenkt en kijkt naar waar de meeste mensen wonen en er het ecosysteem is, denken wij wel dat Groningen de meest logische plek is.

01:18:36

Voorzitter: Dan wil ik u vragen om in één zin tot een afronding te komen van uw betoog.

01:18:36

De heer Van Veen: Dan wil ik het college vragen om met betrekking tot het Museum aan de Aa de handschoen op te pakken om te kijken of daar de structurele lasten omlaag kunnen, zodat we dit wel kunnen krijgen in Groningen zonder dat het heel duur is.

01:19:05

Voorzitter: Dank u wel, dat was best een lange zin. Dan zag ik mevrouw Jakobs voor de woordvoering.

01:19:14

Mevrouw Jacobs-Setz: Dat wil natuurlijk iedereen. Alles is voorwaardig, maar dat even geheel terzijde, voorzitter. Ons Groningen is een bruisende hoofdstad. De hoofdstad van Noord-Nederland. Toonaangevend in beurzen en congressen,

topsport, theater, cultuur en muziek. Daar horen accommodaties bij die uitnodigen om de bedoelde activiteiten te organiseren, te boeken en te bezoeken. Wij constateren dat de huidige accommodaties dat niet zijn. Ze zijn veelal verouderd en afgeschreven. Maar vorig jaar hadden we ons fantastisch VNG-congres hier in Groningen. Ik ben benieuwd of het in Leiden en omgeving net zo leuk was. Maar het was een prachtige start en dito slot in onze Plaza. Dergelijke evenementen horen bij de bruisende hoofdstad van Noord-Nederland en daar hoort dus een moderne Plaza bij.

01:19:54

Mevrouw Jacobs-Setz: Wat ons betreft past de drie eenheid congressen, theater - inclusief muziek - en topsport, prima op één locatie. Immers, alleen een topsporthal is veel te duur en wordt onvoldoende benut voor het doel waar die dan voor wordt gebouwd. En dan Kardinge. De opkomst vorige week was indrukwekkend. Zoveel schaatsers kwamen midden in de zomer om aan te geven dat hun sport bestaansrecht heeft. Jong, oud, amateur, talent en topsport. Mijn kinderen hebben er leren schaatsen en ik gun het de kinderen van collega's Brandenburg Van Veen dat ze ook leren schaatsen, ook als we warme zomers krijgen. Het is voor ons ondenkbaar dat die verdwijnt. Voor een schaatshal ligt er wat ons betreft een prachtige uitdaging.

01:20:38

Mevrouw Jacobs-Setz: Als energieprovincie in Nederland moet het toch mogelijk zijn om samen met onze mbo, hbo en universiteit de modernste en energiezuinigste baan ter wereld neer te leggen. We willen toch koploper zijn. Mijn fractie ziet louter kansen en zullen dan de door de CDA aangekondigde motie mee-indienen. Wat betreft de muziekhal: bij de voorbereiding op dit debat, herinnerde ik mij het debat van mijn woordvoerder in de vorige periode, Wytze Spoelstra. Voor de meeste van u nog bekend. Hij had het in navolging van de Ziggo Dome en de Heineken Music Hall over de Hooghoudt Music Hall. Wij denken daar ook aan. We denken een klein beetje aan Tivoli, maar vrij weinig Amare. Maar dat komt vooral door alles wat er fout kon gaan, daar ook fout is gegaan.

01:21:25

Mevrouw Jacobs-Setz: Maar daar komt wat ons betreft ook één van de belangrijke dingen bij. Wij zien ook dat de geldpot van de gemeente niet onuitputtelijk is. We hebben wel dure bomen neergezet op de grote markt, maar zoals onze wethouder terecht zegt, groeit daar nog steeds geen geld aan. Wat ons betreft is het ondoenlijk om dit allemaal met publieke middelen te financieren en zouden wij vooral kijken of we dat samen met het bedrijfsleven kunnen doen.

01:21:51

Voorzitter: Dat levert een vraag op van de heer Swets.

01:21:51

De heer Swets: Dank, voorzitter. Mevrouw Jacobs had het over de Hooghoudt Music Hall. Kan ik daaruit opmaken dat de VVD pleit voor een sponsoring en we op die manier de kosten voor de nieuwe Oosterpoort wat omlaag drukken?

01:22:11

Mevrouw Jacobs-Setz: Ik zou in ieder geval een combinatie willen van publieke en

private middelen en dat we daarnaar zoeken. Daar heb ik wat ideeën over in het vervolg van mijn betoog.

01:22:21

Voorzitter: Eerst nog een vraag van de heer Brandenburg.

01:22:22

De heer Brandenburg: Voorzitter, dit is toch op z'n minst opmerkelijk voor een partij die destijds voor het huidige en geüpdatet ambitieniveau van de Oosterpoort heeft gestemd en de locatiekeuze. Maar dat even geheel nagelaten. Zou de VVD dan ook een publiek-private samenwerking willen op een ijsbaan bijvoorbeeld?

01:22:45

Voorzitter: De VVD.

01:22:45

Mevrouw Jacobs-Setz: Dat komt in het vervolg van mijn woordvoering. Ja, dat zouden wij heel goed vinden. We hebben gestemd voor een nieuwe Oosterpoort, maar in diezelfde woordvoering wordt ook de Hooghoudt Music Hall genoemd. Dat was bij de eerste bespreking in 2019. En toen wij voor gestemd hebben in 2021 hebben wij al wel de slimme combinatie van publieke en private middelen genoemd. Wat ons betreft is het Museum aan de Aa een vreemde eend in dit rijtje. De wethouder sprak ook over projecten van 100 miljoen en meer, en wat ons betreft voldoet het Museum aan de Aa daar niet in. Wat mij bij al deze vier projecten toch wel heel erg opvalt is dat ze allemaal een regionaal belang hebben en dat wij bij slechts één van de projecten vinden dat de regio moet bijdragen.

01:23:36

Mevrouw Jacobs-Setz: Wij vinden dat de regio moet bijdragen, maar ook dat we goed moeten kijken naar andere vormen van financiering. Wat ons betreft - en daar heeft mijn fractie de afgelopen jaren continu voor gepleit en dat zegt ook het CDA - hebben we daar onvoldoende voor gereserveerd, terwijl we zeker wisten dat dit wel de bedoeling was.

01:23:46

Voorzitter: U heeft twee vragen. Eerst de heer Brandenburg en dan de heer Van Veen.

01:24:00

De heer Brandenburg: Heel kort, voorzitter. Dat we te weinig hebben gereserveerd, deel ik met u. Tussen 2012 en nu zat D66 nog op financiën, dus dan krijg je dat. Maar zegt u nu dat Kardinge ook niet zonder externe financiering kan? De VVD zegt in één zin dat we moeten zoeken naar andere geldbronnen, voorzitter, en dat er koste wat koste een ijsbaan moet komen. Hoe rijmt de VVD dat?

01:24:09

Mevrouw Jacobs-Setz: U doet nu net alsof ik iets nieuws zeg, maar wij kijken altijd naar slimme samenwerkingen. Je moet het bedrijfsleven ook een kans geven om te participeren. Wij zeggen altijd dat we niet de partij zijn van 'het zelf doen'. Dat heb ik in de woordvoering voor het coalitieakkoord ook gezegd. Dus dat geldt ook voor het gemeentelijk woning- en energiebedrijf waar uw partij enorm voorstander van is. Mijn partij is daar geen voorstander van. Dat kan voor u toch niet nieuw zijn. Ik rond af.

01:25:08

Voorzitter: Nee, u had nog een vraag van de heer Van Veen.

01:25:11

De heer Van Veen: Ik ben wel benieuwd hoe de VVD kijkt naar een commercieel geëxploiteerde schaatsbaan.

01:25:16

Mevrouw Jacobs-Setz: Nu haalt u mijn woorden door elkaar. Ik zei: om extern geld binnen te halen. Dat houdt niet in dat een kaartje kostendekkend moet zijn, want ik denk dat we dan niet meer kunnen schaatsen. Volgens mij is dat niet wat het is, maar je kunt wel slim samenwerken met andere partijen, zoals commerciële partijen of slim omgaan met woningbouw. Als je alleen maar apart bekijkt, weet je zeker dat 100 procent van de kosten op de gemeente rust. Als je het gezamenlijk doet, kun je dat spreiden. Zo heb ik eerder gepleit om bijvoorbeeld op de Nieuwe Poort drie verdiepingen bovenop te zetten, zodat je op datzelfde complex een hotelaccommodatie kunt organiseren. Dan kunnen bezoekers daar ook direct blijven overnachten. Dan deel je de kosten en krijg je een andere businesscase. Dat zijn dingen die voor ons heel belangrijk zijn.

01:26:12

Voorzitter: Even nog een korte vervolgvraag van de heer Van Veen en dan kunt u naar de afronding van uw betoog.

01:26:16

De heer Van Veen: Ik had expres mijn vraag heel kort gedaan, maar ik was oprecht geïnteresseerd. Ik probeerde geen woorden te verdraaien. Ik heb een antwoord gehad en dat wou ik even rechtzetten.

01:26:21

Mevrouw Jacobs-Setz: Dat andere deel was ook weer een deel van mijn woordvoering.

01:26:28

Voorzitter: U heeft daar nog 30 seconden voor.

01:26:34

Mevrouw Jacobs-Setz: Ik ben ook bezig met de afronding, voorzitter. Wat mijn fractie betreft, zouden we het liefst alles doen. We moeten slim kijken hoe we dit gaan financieren. Het is voor onze fractie heel belangrijk dat we gaan samenwerken met onze onderwijs- en kennisinstellingen en het bedrijfsleven. Voor mijn fractie wordt het heel moeilijk om nu alvast, dan wel in 2025, een keuze te maken voor de nieuwbouw van de Oosterpoort.

01:26:38

Voorzitter: Daarmee bent u echt door uw tijd heen. Laatste zin.

01:26:38

Mevrouw Jacobs-Setz: Als dat betekent dat we geen geld meer hebben voor een nieuwe Martiniplaza of Kardingse, of dat dat nog in het midden ligt. Dank u wel, voorzitter.

01:27:03

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik vervolgens het woord geven voor de woordvoering? De Stadspartij.

01:27:08

De heer Sijbolts: Dank u wel, voorzitter. In zekere zin waren wij vorig jaar best wel blij met de aankondiging van de Strategische Investeringsagenda. Het college schreef destijds de raad beter in staat te willen stellen om de juiste keuzes te maken voor de toekomst. Voorzitter, wie wil dat nu niet? Het waren onder andere - althans in mijn beleving - de fracties van de Stadspartij, VVD en Partij voor het Noorden die erop aandrongen om de SIA eerder dan het voorjaarsdebat te bespreken, om te voorkomen dat de hele Strategische Investeringsagenda zou ondersneeuwen in al dat geweld en die brede discussie. Wat mij betreft is het college en de raad erin geslaagd om dat in beeldvormende en nu een meningsvormende sessie voor te rijden.

01:27:56

De heer Sijbolts: De SIA kan wat ons betreft ook gezien worden in het licht van de financiële uitdagingen waar onze gemeente voor staat. Het is duidelijk dat er noodzaak is om voor scherpe keuzes en een realistische aanpak te kiezen, om blijvend te kunnen investeren in onze mooie gemeente, om de balans te vinden tussen ambitie en realisme en om prioriteiten te stellen. Keuzes die nodig zijn om op langere termijn te investeren in onze inwoners. Wat ons betreft investeren we eerst in mensen en dan pas in stenen. Wij hadden dan misschien ook wel verwacht - of op zijn minst gehoopt - dat we nu in aanloop naar het voorjaarsdebat in staat zouden worden gesteld om scherpe keuzes te maken. Maar gaandeweg het proces bleek dat minder rooskleurig. Dat geen van de projecten op geld is gezet - en dat kon misschien ook niet helemaal - helpt daarmee niet, want nu lijkt het een soort verlanglijstje in de hoop dat Sinterklaas toch nog eens ergens langskomt.

01:28:51

Voorzitter: Dat levert een eerste vraag op van de heer Van Hoorn.

01:28:55

De heer Van Veen: Dank u wel, voorzitter. Ik wilde u eerst nog bedanken voor de sympathieke woorden over de Strategische Investeringsagenda, maar toen later dacht ik: misschien toch maar niet. Voorzitter, ik kan volgen wat de heer Sijbolts zegt. Alleen, ik heb het idee dat er een soort misvatting is over wat de Strategische Investeringsagenda is. Is de heer Sijbolts het met me eens dat het college probeert om de raad zo goed en zo kwaad als dat kan, zo vroeg mogelijk in staat te stellen om mee te denken over de grote projecten, waardoor de informatie soms onduidelijker is, omdat er anders - net zoals in de tientallen jaren hiervoor - ineens een voorstel naar de raad komt? Investeringsvoorstel muziekcentrum 300 miljoen. Er zit enorm veel winst in onze informatiepositie.

01:29:27

Voorzitter: De heer Sijbolts.

01:29:27

De heer Sijbolts: Dank u, voorzitter. Nee, dat is absoluut geen misvatting, maar een politieke keuze van mijn fractie om dat op deze manier te benaderen. Daarnaast is

het wel zo - en dat is zonder gekheid, voorzitter - dat we het nu veel beter in beeld hebben, maar we hebben grote zorgen over het feit dat we volgend of eind dit jaar een keuze moeten maken, waardoor we andere dingen - die misschien ook belangrijk zijn in de toekomst - niet meer kunnen doen. Ik heb al eerder gezegd, voorzitter, mijn fractie kiest om te investeren in mensen en daarna pas in stenen.

01:30:12

Voorzitter: Dat levert nog een korte vervolgvraag op van de heer Van Hoorn.

01:30:14

De heer Van Veen: Dank u wel. Dat begrijp ik. Wat ik niet begrijp en dat is de vraag aan de heer Sijbolts: realiseert de heer Sijbolts zich dat hij die scherpe discussie en vraagstukken - die bij de voorjaarsbrief en begroting horen - verward met het stukje informatie dat ons helpt om die scherpe beslissingen te maken op het moment dat ze nodig zijn? Dat is geen politieke keuze, maar het stuk - en met alle respect - dat hier voor ons ligt, niet helemaal begrijpen.

01:30:33

De heer Sijbolts: Dat u het begrijpt, begrijp ik misschien wel of niet. Laat ik u toezeggen dat ik erbij het voorjaarsdebat op terugkom. Want, voorzitter, onder de streep zijn wij als partij op zoek naar een betere balans tussen wat nodig is in wat kan, met een realistische visie haalbaar en betaalbaar investeren in onze inwoners, in een leefbare zorgzame gemeente. Gezien de broze financiële situatie en de Haagse onzekerheden moeten we stoppen met het vaststellen van onuitvoerbaar visies met ambities, omdat de poen er domweg voor ontbreekt. Wat ons betreft is het dan ook niet tijd om alleen alles in samenhang te gaan bekijken met deze SIA - en die stelt ons daar zeker toe in staat, maar zouden we ook kunnen kijken - en dat is dan misschien een proefballonnetje van onze kant richting het college - of we verschillende projecten meer in samenhang kunnen brengen, samenvoegen en samen uitvoeren?

01:31:36

De heer Sijbolts: We hebben het proefballonnetje gezien voor de provincie die wordt gevraagd om bij te dragen aan Kardinge. Schaatsminnend Groningen maakt zich terecht ongerust. Ik had het net over de toekomstvisies die wij vaststellen. We hebben nog niet zo lang een hele mooie toekomstvisie voor Karding en vastgesteld en die lijkt nu een beetje ondergeschikt te zijn geworden aan de nieuwe realiteit, omdat overwogen wordt om die hele schaatsfaciliteit buiten de gemeentegrens te plaatsen. Voorzitter, ik kom daar straks nog even op terug. Als we dan kijken naar de Nieuwe Poort, dan verwachten wij niet dat dat gaat lukken voor 300 miljoen. Je zou eerder kunnen denken aan een bedrag tussen de 300 à 400 miljoen, waarbij volstrekt onduidelijk is waar het geld vandaan moet komen.

01:32:25

De heer Sijbolts: Dus zouden wij het logischer vinden - gezien het nieuws over Martiniplaza dat er vorige week kwam - om te kijken naar een verdergaande samenwerking tussen Martiniplaza en de Oosterpoort, met multifunctioneel inzetbare hallen voor congressen, topsport en grote concerten. Slimme combinaties en optimalisaties want je hebt nu inzicht dat er nog veel meer moet gaan gebeuren in de toekomst. Creatieve manieren om diverse behoeften te vervullen en tegelijkertijd kosten te besparen. De huidige Oosterpoort - u kent het verhaal van onze kant -

grondig en duurzaam renoveren, zodat we geld overhouden voor noodzakelijke investeringen in beroepplaatsen, onze lokale muziek en poppodia. Zodat we geld overhouden voor wat Groningen is en wat erin Groningen leeft.

01:33:13

De heer Sijbolts: Op het gebied van sport en Kardinges zouden we bijvoorbeeld ook naar de hele verdere ontwikkeling van het sportpark Kardinges kunnen kijken. Op Corpus den Hoorn zit er nog een knelpunt. Die staat logischerwijs niet in de SIA, maar misschien zou je door slimme combinaties meerdere problemen in onze gemeente op kunnen lossen. We zijn benieuwd wat het college van die benadering vindt. Voorzitter, ik denk dat ik tot een afsluiting moet komen, want ik denk dat mijn spreektijd ongeveer op is.

01:33:35

Voorzitter: Nog een halve minuut.

01:33:35

De heer Sijbolts: Dat zal dan nog wel lukken, zelfs als ik langzaam spreek. De Stadspartij kiest ervoor om te blijven investeren in onze inwoners, ondernemers, het verenigingsleven en in een leefbare zorgzame gemeente. Dus in mensen en niet in stenen. Zo zetten wij de Groningers op één. Dank u wel.

01:33:54

Voorzitter: U had zelfs nog zeven seconden over. Ik ben u daar dankbaar voor, voor het verdere verloop van het debat. Zijn er andere partijen die hun woordvoering willen doen? De ChristenUnie.

01:33:54

De heer Rebergen: Dank u wel, voorzitter. Het is best moeilijk om tien jaar vooruit te kijken en dat doen we in de gemeentepolitiek ook niet zo vaak. Maar dit college neemt de moeite om dat wel te doen en ze geeft daarbij aan dat de gemeente de komende jaren voor grote investeringen staat, dat vernieuwing noodzakelijk en onvermijdelijk is, en dat daarvoor keuzes nodig zijn. De voorziene afname van het gemeentefonds speelt een belangrijke rol. Het werken met een SIA betekent een brede afweging. Niet alles kan tegelijkertijd, en daarom is de onderlinge samenhang voor de vier projecten van groot belang. Zoals wethouder Van Nijenhuis al zei: we zitten in een proces. Het is wat ons betreft mooi hoe het college ons hierin meeneemt.

01:34:47

De heer Rebergen: Hoewel we het niet gewend zijn om dit door middel van een proces te doen en zou het veel makkelijker zijn als we alle details al wisten, is het mooi om met elkaar dit proces te doorlopen en al verder vooruit te kijken. Wethouder Wijnja heeft het daarnet ook al uitgelegd. Onze opvatting wordt gevraagd over het proces, en we zijn dus heel blij dat het college dit proces heeft ingezet en de raad op zoveel momenten meeneemt, zoals mevrouw Armut van het CDA dat net ook zei. Als we kijken naar de verschillende projecten, dan zijn dit allemaal belangrijke voorzieningen waarover we keuzes moeten maken. Onze eerste keuze is soberheid. Dus goede functionele voorzieningen waarbij opsmuk zoveel mogelijk achterwege wordt gelaten. Ik had nu wel een vraag verwacht.

01:35:45

Voorzitter: U krijgt een vraag van de Stadspartij.

01:35:45

De heer Sijbolts: Voorzitter, ik zou de vraag dan kunnen stellen: wat is voor de ChristenUnie dan opsmuk? Ik ga de vraag anders stellen: hoe moet ik dit duiden als ik kijk naar de positie van de ChristenUnie binnen de huidige coalitie? Ik denk dat daar nogal een verschil van mening is over opsmuk.

01:36:00

Voorzitter: De heer Rebergen.

01:36:16

De heer Rebergen: Dat denk ik helemaal niet. Ik denk dat we daar prima uit kunnen komen. Ik denk niet dat u daar bang voor hoeft te zijn.

01:36:17

Voorzitter: Een korte vervolgvraag van de heer Sijbolts.

01:36:17

De heer Sijbolts: Voorzitter, ik was ook niet bang want ik zit niet in de coalitie. Ik hoef het niet uit te vechten. Maar wat bedoelt u dan precies met opsmuk?

01:36:17

Voorzitter: De heer Rebergen.

01:36:36

De heer Rebergen: Wat een goeie vraag. Dat zit in de details. Die kennen we nu nog niet en gaan we beoordelen als het zover is.

01:36:36

Voorzitter: De heer Sijbolts mag een korte vervolgvraag stellen.

01:36:36

De heer Sijbolts: Voorzitter, ik weet dat ik nog wel eens vaag kan zijn in mijn uitspraken en benadering, maar dit gaat heel ver in mijn beleving. Maar ik ben benieuwd: hebben we het dan over details als tegeltjes, gouden of chrome kranen? Of gaat het over allerlei extra toeters en bellen? Ik heb totaal geen idee waar u naartoe wilt. Kunt u mij helpen?

01:36:36

Voorzitter: De heer Rebergen.

01:36:36

De heer Rebergen: In eerste instantie zijn dat de niet noodzakelijke toeters en bellen. Maar als je een functionaliteit wilt behouden, zou je ook voor het meest ultieme scenario kunnen gaan of voor het wat kleinere en gemakkelijker.

01:36:36

Voorzitter: Mevrouw Blauw heeft ook een vraag aan de heer Rebergen.

01:36:36

Mevrouw Blauw: Dank, voorzitter. Ik heb die vraag net al wat omslachtiger gesteld aan andere coalitiepartijen. Ik was blij dat de ChristenUnie wel richting een keuze

maken ging. Maar nu haalt u hem weer terug. Ik probeer het nog een keer: zien jullie die keuzes in bezuinigen of andere dingen om die uitdagingen aan te gaan?

01:37:45

De heer Rebergen: Er werd net al gezegd dat het muziekcentrum nog meer zal kosten dan 300 miljoen. We zouden dan toch eerst eens kijken wat we voor die 300 miljoen kunnen doen.

01:38:25

Voorzitter: Dan was er nog een vraag van mevrouw Jacobs. Dan mag u verder met uw betoog.

01:38:26

Mevrouw Jacobs-Setz: Ik wil meneer Brandenburg even helpen: opsmuk betekent overdadige versiering. Meneer Rebergen, ik ken u als de partij die in dit college voor ons de bewaker van financiële degelijkheid is. Ik ga ervanuit dat u überhaupt al voorkomt dat er overdadige financiering is. Ik wil toch even scherp stellen wat u bedoelt. Ik heb meneer Manning horen zeggen dat Kardinge een topsporthal wordt en dat betekent publiek. Stel, het ideaalbeeld is 5.000 toeschouwers. Zegt u dan: we doen het een beetje kleiner, dus voor 3.000 toeschouwers? Ik wil even een beetje een gevoel krijgen bij wat u bedoelt.

01:38:57

De heer Rebergen: Ik snap uw vraag. Ik zie niet in dat we veel geld besparen door een kleinere tribune te bouwen. Maar je zou wel kunnen kijken naar hoe groot je het congrescentrum Martiniplaza maakt. Moet alles bij Martiniplaza? Of is het misschien ook leuk dat Martiniplaza en de Nieuwe Poort meer gaan samenwerken?

01:39:18

Voorzitter: De heer Sijbolts.

01:39:18

De heer Sijbolts: Nee, voorzitter. U kijkt mij heel streng aan, dus ik durf niet meer.

01:39:37

Voorzitter: Ik wilde de heer Rebergen zijn zin laten afmaken. Er zijn gelukkig nog andere partijen met vragen. De heer Van Veen.

01:39:37

De heer Van Veen: Ergens snap ik het pleidooi wel. Het is fijn als we ergens wat goedkoper kunnen neerzetten. Maar zorgt opsmuk van zo'n congrescentrum of een groter gebouw er dan niet juist voor dat het sneller terugverdiend is omdat er meer bezoekers komen? Hoe kijkt de ChristenUnie daarnaar?

01:39:37

De heer Rebergen: Ik heb als CU net gezegd dat we gaan voor de functionaliteit van voorzieningen, en niet voor extra toeters en bellen.

01:40:29

Voorzitter: Een vervolgvraag van de heer Van Veen.

01:40:29

De heer Van Veen: Ik mag dat parafraseren dat als de opsmuk dienend is voor de functionaliteit u ook voor opsmuk bent.

01:40:29

De heer Rebergen: Dan kan je je afvragen of het opsmuk is, want opsmuk betekent dat het onnodig is. Dus dan is het nodig.

01:40:29

Voorzitter: U mag door met uw woordvoering, voordat we een heel semantische discussie krijgen over opsmuk.

01:40:29

De heer Rebergen: We kunnen een aantal dingen zeggen over de vier projecten. Er is al een locatiekeuze gemaakt voor het muziekcentrum. Net als de heer Swets en de heer Van Veen denken we dat dat de meeste ideale plek daarvoor is. Toch moeten we andere mogelijkheden niet op voorhand uitsluiten, maar daarvoor hebben we meer informatie en allerlei ideeën nodig om met een alternatief te komen. En dan zullen we daar serieus naar kijken.

01:40:29

Voorzitter: U heeft nog een vraag van het CDA. Mevrouw Armut.

01:40:29

Mevrouw Armut: Dank u, voorzitter. Vindt de ChristenUnie een Groningen zonder Kardingse een optie?

01:40:29

De heer Rebergen: Ik ga dan door met de volgende alinea, want ik denk dat ik daarin het antwoord geef. We willen allemaal heel graag een ijsbaan in Kardingse. Of dat mogelijk is, zal nog moeten blijken. De heer Van Veen kan zich het niet buiten de provincie Groningen voorstellen. Ik neem het iets breder, want Assen is Drenthe. Maar ik denk dat een goede ijsbaanvoorziening in het noorden - naast Friesland - nodig is. Mevrouw Jacobs heeft een paar keer iets gezegd over de regionale functie, ook van de andere projecten. Als dit betekent dat er ook bij andere projecten externe financiering komt, valt de versoering uiteindelijk misschien wel mee. Tot zover.

01:40:29

Voorzitter: Een vraag van de heer Sijbolts.

01:40:29

De heer Sijbolts: Voorzitter, is het niet pijnlijk voor de ChristenUnie dat zij op gebied van sport de ijsbaan dreigen te verliezen? Er wordt veel geregeld voor cultuur binnen de coalitie. Nu sla ik het misschien iets te plat, maar zo zou je er ook tegenaan kunnen kijken. Ik hoor u zeggen dat de regio Groningen-Assen een alternatief is voor de ijsbaan. U had het ook over functionaliteiten en het onderzoeken van alternatieven. Stel dat de Nieuwe Poort te duur wordt en de enige functionaliteit die we nodig hebben een grote concerthal is, zouden we dan als alternatief kunnen combineren met Martiniplaza wat u betreft?

01:43:11

Voorzitter: Ik had al een beetje passief agressief proberen duidelijk te maken om via de voorzitter te praten, maar nu ga ik het heel expliciet maken. Wat vindt de heer Rebergen van, is via de voorzitter, en dat gaat die nu beantwoorden.

01:43:33

De heer Rebergen: De heer Rebergen vindt in ieder geval dat erin het SIA nog niets

geregeld is. Dat er op cultuur wel iets geregeld is, zie ik helemaal niet. Is het pijnlijk om wat ik net zie te doen in de regio in plaats van in Kardinge? Dan wil toch even verwijzen naar de mooie plannen die we voor Kardinge hebben met die hele vitaliteitscampus en alles wat daarbij zit. Dat wordt een hartstikke mooi complex. Zoals ik net al zei, zien we daar het liefst ook de schaatsbaan.

01:43:44

Voorzitter: Dan heeft de heer Sijbolts nog een vraag.

01:43:44

De heer Sijbolts: Via u, mevrouw de voorzitter. Mijn partij stond ook volledig achter de visie voor Kardinge. Maar als we die schaatsbaan eruit halen, halen we volgens mij ook die hele visie onderuit. Bent u dat niet met mij eens? Ik weet dat D66 destijds een motie indiende om te kijken naar een alternatieve locatie. Daar was mijn partij niet voor omdat het college een goed betoog had om Kardinge te behouden. Nu hoor ik een verschuiving en daar maak ik mij zorgen over. Een jaar geleden was die verschuiving er niet, en stond een wethouder hier vol passie te verdedigen dat de ijsbaan moest blijven waar die was. Ik maak me ook zorgen over al die andere projecten die erin staan.

01:43:44

Voorzitter: Dan heeft de heer Rebergen een halve minuut om dat te beantwoorden.

01:44:48

De heer Rebergen: Voorzitter, er is helemaal geen sprake van een draai. Wij willen heel graag dat er bij Kardinge een ijsbaan komt. Dat is niet zo moeilijk. Dat heb ik al een paar gezegd. Dat is niet nieuwe. Sommigen kijken we aan alsof ik wat anders zeg, maar dat heb ik net ook al een paar keer gezegd. Maar het moet wel mogelijk zijn.

01:44:48

Voorzitter: Tot zover uw betoog. Mevrouw Blauw voor haar woordvoering.

01:45:31

Mevrouw Blauw: Dank u wel, voorzitter. Als je een beetje later komt in het debat, zijn er al heel veel partijen geweest en is er al veel gezegd. Ik ga toch nog mijn plasje daarover doen en kan mij wel aansluiten bij de woorden van de heer Sijbolts van de Stadspartij. Wij bedanken het college voor deze Strategische Investeringsagenda. Er moeten prioriteiten gesteld worden in plaats van bezuinigen. De PVV durft wel te kiezen, voorzitter, in tegenstelling tot dit college, wat ik net ook al een aantal keren heb aangegeven. Maak slimme combinaties, schrap een aantal investeringen en faseer wat nu niet urgent is en daarbij bezuinigingen op een steeds groter wordende begroting. Het huidige college kiest alleen maar voor belastingverhoging, zoals: het verhogen van de parkeertarieven, de OSB, de reclamebelasting en de precario voor ondernemers.

01:46:18

Voorzitter: Daar heeft u een vraag over van de heer Brandenburg.

01:46:21

De heer Brandenburg: Wat zijn die keuzes volgens de PVV, behalve dat ze scherp zijn en minder in een begroting moeten zitten?

01:46:28

Mevrouw Blauw: Daar kom ik zo meteen op terug. Het leeg plukken van de hardwerkende burger en ondernemer moeten stoppen, vinden wij. De PVV is niet voor een nieuw muziekcentrum en een nieuw Martiniplaza. Hier is al veel over gezegd, maar als het toch moet vanwege dat achterstallig onderhoud, combineert het dan in één centrum. Dat kan 200 miljoen schelen op een bedrag van 550 miljoen. Hiervoor willen wij een motie indienen. Als wij als een andere locatie moeten kiezen voor Martiniplaza en het muziekcentrum, moeten we als gemeente financieel slim omgaan met de herontwikkeling van de oude locaties en daar bijvoorbeeld woningen ontwikkelen - zoals bij Oosterpark - die je kan verkopen en verhuren.

01:46:51

Voorzitter: Dat levert u een vraag op van de heer Rebergen.

01:46:51

De heer Rebergen: Dank u wel, voorzitter. Het CDA heeft net de suggestie gedaan van de combinatie Martiniplaza en de Nieuwe Poort op de Suikerzijde. Het college gaat dit verder onderzoeken. Mevrouw Blauw kondigt nu een motie aan. Wat maakt die motie anders dan wat het college al heeft toegezegd?

01:47:08

Mevrouw Blauw: Daar moeten we naar kijken. Ik wist niet helemaal wat er gezegd ging worden. Waarschijnlijk zullen wij dit dan mee-indienen. Dat ben ik met u eens.

01:47:08

Voorzitter: Voordat u doorgaat, is er nog een vraag van de heer Van Veen.

01:47:43

De heer Van Veen: Ik ben een beetje verbaasd dat de PVV anti-Martiniplaza is. De basketbalwedstrijden en musicals die daar georganiseerd worden, zijn toch prachtig. Er zijn verschillende beurzen rond modelbouw en zwangerschap. Er is vintage kledingverkoop. Dat zijn prachtige ontmoetingsplekken voor wellicht ook, mevrouw de voorzitter, de kiezers van de PVV. Hoezo is de PVV daar tegen?

01:47:47

Mevrouw Blauw: We zijn niet per se tegen, maar we moeten wel keuzes maken. Wij kijken naar hoe je dat slim kan aanpakken. Ik zei net als tegen u, via de voorzitter, dat er keuzes gemaakt moeten worden, want anders krijgen we geen sluitende begroting. Dit college wil van alles, maar wil nergens op bezuinigen. Wij kijken naar het maximale wat we kunnen halen - en daar kom ik nog terug - waarbij je toch nog hetzelfde kan bieden voor de inwoners. Wij willen op een aantal dingen bezuinigen. We willen niet af van het Martiniplaza of het muziekcentrum, want we weten dat dat veel toevoegt en een meerwaarde heeft voor Groningen. Maar we kunnen het ook anders doen. Ik gaf net al aan dat je ook kan kijken naar herontwikkeling en de bedrijvigheid eromheen.

01:48:18

Voorzitter: Voordat u doorgaat, nog een vraag van de heer Rebergen.

01:49:09

De heer Rebergen: Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Blauw zei net dat dit college alles wil. Wij ook. Dit college komt met een Strategische Investeringsagenda, omdat

ze zien dat er problemen ontstaan en aangeven dat er keuzes moeten worden gemaakt. Dan klopt het toch niet dat u zegt dat het college alles wil.

01:49:09

Mevrouw Blauw: Laat ik het zo zeggen: dit college wil de verkeerde dingen. Wat ons betreft moeten er keuzes gemaakt worden, en er worden geen keuzes gemaakt qua prioritering. De PVV wil af van de gemeentelijke ontwikkelingsmaatschappij en stoppen met warmtenet, als antwoord op de vraag: waar liggen die keuzes dan? Dit zijn op termijn allemaal verliesgevende projecten die Groningen via het warmtetarief op de OZB gaat betalen. Als je dan toch betaalbare woningen wil die energieneutraal zijn, kan dat met zonnepanelen. Houdt de lokale regelgeving tegen het licht en schrap alles wat boven het nationale beleid is, zoals projectontwikkelaars die brood zien in woningbouw. Maak vaart met woningbouw in plaats van AZC's. Dat levert extra inkomsten op. Stap over de schaduw heen bij de Hel III en ga met projectontwikkelaars en aannemers in gesprek. Voer een quotum in voor internationale studenten, want dan hoeven we ook geen campus aan te leggen.

01:50:28

Mevrouw Blauw: Dat levert u een vraag op van GroenLinks.

01:50:32

De heer Van Hoorn: Dank u wel, voorzitter. Ik waardeer het enorm dat mevrouw Blauw keuzes maakt. Overigens hoeft dat voor mij nog niet op dit moment en het zijn uiteraard niet de keuzes die ik zou maken. Maar is mevrouw Blauw dan niet namens de PVV hartstikke blij met de Strategische Investeringsagenda die nu voorligt? Dat stelt haar goed in staat som al deze scherpe keuzes te maken.

01:50:58

Mevrouw Blauw: Daar zijn we hartstikke blij mee. Alleen heb ik, en dat zeg ik via de voorzitter tegen u, net al aangegeven dat er niet voldoende keuzes gemaakt worden. We zijn nu een kabinetspartij. Ik kijk ook even naar Den Haag - want daar heb ik contact mee - wat daar allemaal gaande is en opgericht wordt. En aan de hand daarvan heb ik mijn betoog geschreven.

01:51:00

Voorzitter: Voordat u doorgaat, nog een korte vervolgvraag van de heer Van Hoorn.

01:51:25

De heer Van Hoorn: Echt kort. Daarom begon ik ook met de complimenten dat ik de inzet waardeer. Alleen, dit is een collegebrief over een middel die ons mogelijk maakt om keuzes te maken bij de begroting. Dat is mevrouw Blauw met mij eens denk ik.

01:51:47

Mevrouw Blauw: Dat ben ik met u eens.

01:51:47

Voorzitter: Dan mag u verder met uw betoog.

01:51:47

Mevrouw Blauw: Er is al veel gezegd over Karding. Dat moet wat ons betreft de schaatsbaan blijven. Groningen zonder ijsbaan is als Groningen zonder Martinitoren. Hiervoor zullen wij ook een motie indienen, maar we zullen waarschijnlijk ook aanhaken op - wat ik net tegen de heer Rebergen zei - andere moties. We moeten

even kijken hoe we dat kunnen combineren. We moeten een extra scenario onderzoeken waarbij we kijken naar hoe we extra inkomsten kunnen genereren wanneer je daar een nieuw gebouw neerzet, en dit qua verdienmodellen op soortgebied, woningbouw en bedrijvigheid. Ga in gesprek met investeerders en toon lef. Volgens mij heeft mevrouw Jacobs daar net ook al wat over gezegd. Naast duidelijkere keuzes bekijk of je plannen kunt faseren.

01:52:33

Mevrouw Blauw: Daarmee bedoelen we: kijk of je huisvesting, stadsbeheer, het water- en rioleringsplan, en verduurzaming maatschappelijk vastgoed kunt uitsmeren over een langere periode, waardoor de aflossingskosten per jaar lager worden. Schrap onzinnige subsidies in de begroting. Op een begroting van 1,4 miljard kan je echt wel 20 tot 40 miljoen bezuinigen om de aflossing op de leningen voor deze investeringen allemaal mogelijk te maken. Kortom, zet Groningen weer op nummer één.

01:53:00

Voorzitter: Een korte vraag van de heer Brandenburg.

01:53:02

De heer Brandenburg: Voorzitter, ik hoor een heleboel plannen. Ik kan me voorstellen dat we na het voorjaarsdebat en bij de bespreking van de begroting 15 à 20 amendementen of een complete tegenbegroting van de PVV gaan zien. Niet waar?

01:53:15

Voorzitter: Mevrouw Blauw, u mag even via de microfoon antwoorden. Dan krijg ik het ook mee.

01:53:26

Mevrouw Blauw: We zullen nog wel zien wat er voorbij komt. We zijn een kleine partij, dus ik moet eerst kijken wat ik samen met andere partijen kan doen. Ik voel er niet veel voor om moties voor de bühne te maken en mezelf te profileren. Ik doe dat graag samen met andere partijen.

01:53:28

Mevrouw Blauw: we gaan in ieder geval. Ga ik daar GAE ga ik daar even over. We zijn een kleine partij, dus ik moet eerst even kijken wat ik met andere partijen samen kan doen, want om alleen maar moties voor de bui te maken en omdat ik mezelf wil profileren, daar voel ik niet zoveel voor. Dus ik doe dat graag zag met andere.

01:53:43

Voorzitter: Nog een korte vervolgvraag van de heer Brandenburg.

01:53:46

De heer Brandenburg: Voorzitter, als ik de PVV zo beluister, weet je precies hoe ze het zouden inregelen: zelfs 20 procent bezuinigen op een begroting van 1,3 miljard. Dan moet je boter bij de vis leveren en je best doen. Dan moet je bij die begroting met een tegenbegroting komen. Laat maar zien, zou ik zeggen, want anders is het echt holle retoriek, voorzitter.

01:54:06

Voorzitter: Mevrouw blauw.

01:54:09

Mevrouw Blauw: Dat zijn uw woorden en daar ga ik verder niet op in. We zijn een kabinetspartij en daar wordt heel veel bepaald. Ik ga kijken wat er allemaal voorbijkomt en wat ik daarin kan betekenen.

01:54:24

Voorzitter: Nog een korte vraag van de heer Sijbolts. U bent ook bijna door uw tijd heen. We zijn bij de laatste interruptie.

01:54:26

De heer Sijbolts: Dank u, voorzitter. Meer uit interesse, want mevrouw Blauw geeft terecht aan dat haar partij nu ook in het kabinet zit. Ik zou deze vraag aan de VVD kunnen stellen, maar ik denk niet dat dat veel gaat helpen, want de andere partijen zitten niet in deze gemeenteraad. Maar ik kan mij voorstellen dat uw lokale collega's in verschillende gemeenteraden met dezelfde problemen te maken heeft. We staan voor het financieel ravijn. Iedereen heeft het daarover. We moeten meer geld uit Den Haag krijgen. Ik kan mij voorstellen dat u misschien vanuit uw positie in de raad van Groningen, ook met uw collega's in den Lande misschien gaat lobbyen bij het nieuwe kabinet om daar iets meer voor elkaar te krijgen.

01:55:07

Voorzitter: Dat gaat mevrouw Blauw beantwoorden, niet ik.

01:55:09

Mevrouw Blauw: Zeker. De lijntjes zijn kort, ook als het gaat over het aardbevingsherstel. We doen ons best. Maar ja, wat wordt er beslist? Er zijn nog meer kabinetspartijen. We zullen het zien.

01:55:21

Voorzitter: Daarmee bent u ook door uw tijd heen. Perfect getimed. De heer Van der Laan voor zijn woordvoering.

01:55:41

De heer Van der Laan: Dank, voorzitter. Ik wil beginnen met een compliment uit te delen richting college. Die hebben onze fractie toch meegenomen deze hele lastige en moeilijke Strategische Investeringsagenda waarbij je elke keer denkt: hebben we nu een stapje genomen? Dat hebben we, maar dat zijn hele kleine stapjes. Daarmee laat het college zien dat ze het serieus nemen en bijna conservatief - en dat gaat misschien wat te ver - met het geld omgaan. Wij zitten normaal niet om een mening verlegen, maar we vinden dit enorm lastig. Wij kijken en denken echt met het college mee naar die scherpe vragen die hier in dit debat op tafel komen, zoals: ben je voor het museum? Ben je tegen de Oosterpoort op die plek? Daar gaan we nog niet in mee, want dat vinden we nog steeds te vroeg.

01:56:45

De heer Van der Laan: We hebben liever dat het college voorzichtig stapje voor stapje vooruit blijft kijken, ons meeneemt in het proces zodat we geen overhaaste beslissingen nemen. Wat heel duidelijk voor ons is - en daar vind ik GroenLinks wel in - is dat we niets kwijt willen. We willen alles behouden en zeker Karding. Als Karding zou verdwijnen, dan stopt het voor ons. Laten we zo lang mogelijk al die ballen in de lucht houden, maar nu is het nog te vroeg.

01:57:14

Voorzitter: Dat levert u een aantal vragen op. De heer Van der Laan heeft u gewaarschuwd over op welke vragen hij een antwoord zal geven. Ik geef u een kans. De heer Swets.

01:57:14

De heer Swets: Dank u wel, voorzitter. De Partij voor het Noorden wil nog geen scherpe keuzes maken, maar ik ga toch eventjes proberen. We hebben namelijk een tijdje geleden een voorstel aangenomen voor 2.500 extra sociale huurwoningen. Dat plan kost ongeveer 100 miljoen, die we nog ergens vandaan moeten zien te halen. De schaatsbaan kost ook 100 miljoen. Waar geeft de Partij voor het Noorden de voorkeur aan? Aan 2.500 betaalbare huurwoningen of een ijsbaan op Kardingse?

01:57:58

Voorzitter: De heer Van der Laan.

01:57:58

De heer Van der Laan: Voorzitter, ik kan niet zoveel met dit soort vragen. Ik probeer het debat serieus in te gaan. Ik geef de moeilijkheid aan voor onze fractie en het college. Dat is net als vragen: ben je voor geel of blauw? Ik ga er geen antwoord op geven.

01:58:04

Voorzitter: Dan had de heer Sijbolts een vraag en daarna mevrouw Blauw.

01:58:04

De heer Sijbolts: Voorzitter, ik hoor de heer Van der Laan van de PvdN betogen dat hij alles in stand wil houden. Dat wil mijn partij ook. Maar ik hoor u ook zeggen: alle ballen in de lucht houden en geen scherpe keuzes maken. Ik krijg een beetje het gevoel dat ik mijn lokale broeder in de strijd voor lastenverlaging en dat soort zaken aan het verliezen ben. Op een gegeven moment zullen er toch keuzes genomen moeten worden. Wij hebben de afgelopen jaren samen opgetrokken en het college gedwongen tot het maken van scherpe keuzes. Hoor ik nu dat u liever nog eventjes wacht om te kijken wat er verder nog uit het SIA komt?

01:58:04

Voorzitter: De heer Van der Laan.

01:58:04

De heer Van der Laan: Het werd al een paar keer genoemd: binnen twee jaar staan we voor een financieel ravijn. We zien dat de lasten stijgen. Je moet dit heel behoudend en voorzichtig doen. Honderd procent zekerheid heb je nooit. Maar we hebben gezien hoe het in Den Haag fout ging met Amare. Tivoli ging ook niet helemaal goed. Laten we dus even de tijd nemen. Daarom vroeg ik ook aan GroenLinks: hoe belangrijk vindt GroenLinks het om in deze periode allerhande keuzes te maken? Er kwam gelukkig een wat weifelend antwoord en dat stelt mij weer gerust.

01:58:04

Voorzitter: Mevrouw Blauw had ook nog een vraag.

01:59:03

Mevrouw Blauw: In het verlengde van wat de heer Sijbolts net vroeg. Ik verbaas me

erover dat deze oppositiepartij - die ik toch wel ken om zijn uitspraken, misschien niet zo hard als ik dat doe en 20 moties en amendementen moet maken - maar alles wil laten doorgaan. Je kan toch uitspraken doen over welke richting jullie zien. Dat is toch ook politiek. Ik snap het niet helemaal.

02:00:31

Voorzitter: De heer Van der Laan mag antwoorden, maar ik ga niet nog een keer dezelfde vraag in een andere bewoording toestaan. Dat is de laatste keer dat u het woord krijgt.

02:00:34

De heer Van der Laan: In die zin, voorzitter, ben ik wel duidelijk geweest. We hechten aan al die projecten evenveel waarde. Maar als het ene project ten koste gaat van het andere, dan ben je bij ons verkeerd.

02:00:37

Voorzitter: De heer Sijbolts heeft nog een vraag. Hij heeft mij non-verbaal beloofd dat het niet dezelfde vraag is in een andere bewoording.

02:00:37

De heer Sijbolts: Klopt, voorzitter. Als ik de beantwoording van de heer Van der Laan op mijn vraag goed beluisterd heb, blijft hij samen met mij waakzaam en weerbaar zoals de motie destijds die we samen hebben ingediend. Het was trouwens ook de titel van de motie. Klopt dat, meneer Van der Laan?

02:01:07

De heer Van der Laan: Ik kan de Stadspartij geruststellen, voorzitter.

02:01:11

Voorzitter: U bent daarmee ook aan het einde van uw betoog. Nog één korte interruptie en een andere vraag dan die al gesteld is.

02:01:13

De heer Van Veen: Een compliment aan de heer Van der Laan. Wij zijn politici en vinden het heel makkelijk om vanuit de heup meningen te geven over van alles en nog wat. Ik vind het heel verfrissend dat de heer Van der Laan dan zegt: wij wachten de onderzoeken af en dan komt mijn mening vanzelf wel.

02:01:13

Voorzitter: Een compliment kan ineens wel via de voorzitter. We gaan door met de woordvoeringen. De heer Lo-A-Njoe.

02:01:13

De heer Lo-A-Njoe: Dank u wel, voorzitter. De eerste vraag van het college was: kan de raad zich vinden in het proces met betrekking tot de SIA? Wat dat betreft hetzelfde antwoord als GroenLinks en VVD: wij kunnen ons in het proces vinden, maar dat maakt wel dat het op dit moment vrijwel onmogelijk is om keuzes te maken, omdat we veel nog niet weten. Ik wil er wel bij zeggen dat ik waardeer dat we worden meegenomen door het college in de informatie, maar we vinden het wel heel lastig dat er af en toe met bedragen gestrooid wordt. Als je dan doorvraagt op die bedragen, krijg je geen onderbouwing. Je krijgt ook hele andere bedragen vanuit het veld, en dan heb ik liever geen bedragen dan bedragen waarvan ik niet kan zien of ze kloppen. Of nog beter: kloppen de bedragen?

02:02:32

Voorzitter: Dat levert de vraag op van GroenLinks. De heer Van Hoorn.

02:02:34

De heer Van Hoorn: Dank u wel, voorzitter. Ik snap wat de heer Lo-A-Njoe zegt. Het verbaast me wel enigszins. Zoals ik me de beeldvormende sessies kan herinneren, zijn die bedragen wel onder andere opgenomen naar tegenovergestelde beweringen toen ze nog ontbraken. Is de heer Lo-A-Njoe het met me eens dat als je zo vroegtijdig meegenomen wordt het nog vaag is, maar het er wel voor zorgt dat het duidelijk is op het moment dat we de keuzes moeten maken? We moeten dus wel kiezen: ofwel helderheid in één keer maar laat informatie, of meer vaagheid en op tijd meegenomen worden?

02:03:14

De heer Van der Laan: Ik vind het prima om met meer vaagheid meegenomen te worden. Waar mijn punt van kritiek zit, is dat op het moment dat we bedragen horen, dit bedrag geen eigen leven gaat leiden. Dat merk je ook in de discussie binnen en buiten deze zaal. En als het bedrag niet klopt of niet onderbouwd is, heb ik daar moeite mee. Maar ik snap heel goed dat we nu nog niet alle details kennen. Maar omdat we die financiële onderbouwing er nog niet is en er een onderlinge verbondenheid is - daar sorteert het college ook terecht op voort als het gaat om de functies van de verschillende projecten, dus de uitwisselbaarheid - is het heel moeilijk om keuzes te maken. Afhankelijk van welke functies je met elkaar verbindt en misschien naar een andere locatie brengt, wordt het plaatje anders. Je kan op dit moment dus geen onderbouwde keuze of voorkeur maken.

02:04:05

Voorzitter: Dat levert een vraag op van de heer Brandenburg.

02:04:07

De heer Brandenburg: Voorzitter, de keuzes over welke functies je aan elkaar verbindt of wat je wel en niet doet, zijn toch aan ons. Het college kan die bedragen nu wel geven, maar uiteindelijk bepaalt de raad hoe die functiemix eruit komt te zien. U vraagt dingen waarmee u uzelf buiten spel zet. Kan D66 dat nu eens toelichten?

02:04:28

De heer Lo-A-Njoe: Dat is de tweede keer dat het woord 'buitenspel' valt in dit debat. Ik weet niet of het zo is, maar u heeft gelijk dat wij als raad dat besluiten. Maar deze raad heeft niet de bedragen zes en 100 miljoen genoemd. Daar gaat mijn kritiek over. Als het gaat over wat van belang/waarde vinden, dan vinden wij de ijsbaan van onmisbare waarde voor deze regio. Vooraleer ik een interruptie van de heer Sijbolts krijg - want die heeft een goed geheugen - hebben wij inderdaad een aantal jaren geleden gezegd: ga praten met omliggende gemeenten en provincies om te kijken of je dit samen kan doen. We zagen dit al aan komen. Dat werd niet door het college gesteund. Zij zijn later tot dat inzicht gekomen. Als er toen actie ondernomen was en gesprekken gevoerd waren, hadden we nu misschien een goede case gehad waarin we tot zo'n deal zouden komen.

02:04:46

De heer Lo-A-Njoe: Als ik kijk naar hoe het er nu voor staat, dan is Karding bij far de meeste zekere kaart als je wil dat er terug een ijsbaan komt. In de provincies Drenthe

en Groningen is het geluid in deze fase heel duidelijk: ze hebben er geen zin in. Ik snap het ook wel vanuit de centrumgemeentegedachte en de financiën die daarbij horen. Maar dan had er eerder wat moet gebeuren de afgelopen twee jaar, en dat is niet gebeurd.

02:05:56

Voorzitter: U heeft lang genoeg doorgaan waardoor de interruptie werd ingetrokken. U mag door met uw woordvoering.

02:05:57

De heer Lo-A-Njoe: Kardingse als vitaliteitscampus vinden wij fantastisch. Ik heb het al eens eerder gezegd: we zijn niet met de locatie gebouwd, maar wat ons betreft is dat toch echt de meest kansrijke locatie. We vinden ook dat die ijsbaan absoluut in deze regio hoort. We pleiten er wel voor om dat goed aan te sluiten op de behoeften die in de wijken leven. Wat dat betreft ga ik ervanuit dat dat een heel rijk urban landschap wordt met allerlei sport- en speelaangelegenheden die ook daadwerkelijk bijdragen aan de vitaliteit van de omwonenden. Als het gaat om het Museum aan de Aa, dan zien we dat dit project - van de vier die er vandaag voorliggen - het verst is uitgewerkt en waar we ook het eerste over gaan beslissen.

02:06:47

De heer Lo-A-Njoe: Laten we dan ook besluiten tot realisatie zodra de second opinion op de businesscase is uitgevoerd. We hebben het Scheepvaartmuseum leeggehaald. Hij is van hele andere schaal dan de andere projecten en volgens mij hebben we voldoende informatie om straks als die businesscase er is, dat besluit te nemen.

02:07:07

Voorzitter: En dat levert een vraag op van de heer Swets.

02:07:08

De heer Swets: Dank, voorzitter. Bij het Museum aan de Aa wordt gesproken over een structureel exploitatie tekort van 1,1 miljoen euro. Ik vraag me af of D66 van mening is dat het een positieve businesscase is wanneer de gemeente 20 euro per kaartje zou moeten bijleggen?

02:07:27

De heer Lo-A-Njoe: Ik denk dat er nog misschien nog geschaafd moet worden aan die businesscase. We hoorden mevrouw Jacobs over publieke en private samenwerkingen. Dat zou ook prima kunnen. Volgens mij is die zoals het er nu ligt, nog niet acceptabel. Hij zou wel wat scherper moeten worden. Misschien kosten omlaag, maar het principe van een Gronings historisch museum, met onder andere aandacht voor het Slavernijmuseum maar ook andere onderdelen van onze geschiedenis, lijkt ons wel belangrijk. Ik ben het niet met mijn buurman eens dat dat misschien net zo goed in Het Forum of in het Groninger Museum kan. Die hebben een andere functie.

02:08:00

Voorzitter: Nog één minuut.

02:08:03

De heer Lo-A-Njoe: Ik dacht dat ik een interruptie had. Wat betreft de Nieuwe Poort,

is het helder dat wij ons daar altijd sterk voor hebben ingezet. We staan best open voor alternatieve scenario's, zeker als het gaat om het verbinden van functies met Martiniplaza. We willen dan wel een goed voorstel zien. Maar we zien niet getrouwd met de plaats van het Martiniplaza. We lezen wel dat daar voor 2035 niet zoveel kan. Dat maakt het lastig, want er moet wel enorm geïnvesteerd worden in de verduurzaming. Dat is nu net het probleem van dat faseverschil in die projecten.

02:08:42

Voorzitter: Voordat u doorgaat, heeft u nog een vraag van mevrouw Jacobs.

02:08:45

Mevrouw Jacobs-Setz: Nog even over wat u zei over het Museum aan de Aa, meneer Lo-A-Njoe. Volgens mij gaat deels ook over de regionale geschiedenis. Is het voor u een optie om het Museum aan de Aa ergens anders te huisvesten dan onze stad? Dus dat we in de omgeving kijken naar waar er plek is voor een dergelijk museum.

02:09:10

Voorzitter: Dan mag uw beantwoording combineren met de afronding.

02:09:14

Voorzitter: Dat vinden we wel lastig, want we denken dat de locatie en de panden - die we aangekocht hebben - Groningse geschiedenis zijn. Die plek past heel erg bij de functie. Maar als er andere fantastische plekken zijn die daar ook aan voldoen, zou dat wellicht een optie zijn. Die heb ik nog wel niet zien voorbijkomen. Ik denk dat dat de belangrijkste punten zijn, voorzitter. Volgens mij heb ik mij ook aan de tijd gehouden.

02:09:41

Voorzitter: U bent net door uw tijd heen. Helemaal goed. Dank u wel. Dan heb ik alleen nog de woordvoering van de SP staan. De heer Brandenburg.

02:09:47

De heer Brandenburg: Dank, voorzitter. De SIA is inmiddels al een lang proces met een flinke aanloop. Maar ik wil toch nog wel even stilstaan bij het waarom, want er staan de komende tien jaar echt wel wat belangrijke zaken op de rol die de nodige investeringen met zich meebrengen voor onze gemeente. Denk aan: wijkvernieuwing, onderwijsvesting, sportaccommodaties en de rest van die enorme lijst die we de komende tien jaar ongeveer met elkaar ergens zullen moeten gaan doen. En dan ook nog die vier projecten erbij. We weten tegelijkertijd ook dat we niet in de meest rooskleurige situatie zitten, zeker niet vanaf 2026. We hebben geconstateerd dat we misschien voor een aantal van die investeringen die op de rol staan - ik noem Kardingse en het muziekcentrum - niet altijd voldoende gespaard hebben. Of zoals het CDA het zegt: niet genoeg vet op de botten hebben.

02:10:34

De heer Brandenburg: Juist dan wil je een begroting vaststellen en informatie hebben over welke zaken eraan komen. Hoe hangen die eventueel met elkaar samen? Welke slimme combinaties zijn daarin te maken? In deze moeilijke tijden als volksvertegenwoordiger heb je daar wat aan. De consequenties daarvan is dat dingen nog niet vaststaan en nog niet alles weet. Die zijn immers onderhevig aan

keuzes van wispelturige landelijke politiek tot wat wij hier met elkaar... Wat zit u mij te gebaren? Dat vind ik heel moeilijk.

02:11:13

Voorzitter: Dat in principe heel veel tijd heeft, maar dat u niet het debat hoeft samen te vatten als u daar geen zin in heeft. Dankzij mijn fout zijn wij al richting het einde van de tijd.

02:11:20

De heer Brandenburg: Voorzitter, ik wil best eerlijk zijn. Ik had me voorgenomen om de bijdrage van D66 te recenseren, maar die was zo ontzettend mild dat ik dat niet kon doen. Ik verzin dus nu maar wat. Mijn hele plan valt een beetje in duigen. Maar het was wel die partij die in de twee vorige collegeperiodes nooit heeft bedacht om een Strategische Investeringsagenda te doen, toen we bijvoorbeeld over de nieuwe Oosterpoort, het Forum en die kunstwerf hebben besloten. Ik had dit als woordvoerder financiën al jaren eerder willen zien.

02:11:33

Voorzitter: En dan was de heer Sijbolts eerder met zijn interruptie dan de heer Lo-A-Njoe.

02:12:02

De heer Sijbolts: Dank, voorzitter. U onderbrak - zonder dat ik daar iets van vind - de heer Brandenburg in een heel belangrijke zin, toch voor mij in ieder geval. Ik hoorde u letterlijk zeggen - en als dat niet zo is, hoor ik het wel - dat het gaat over de keuzes die wij hier maken, de financiële risico's en alles wat daaromheen hangt, los van de keuzes uit het verleden. Klopt dat?

02:12:37

De heer Brandenburg: Vanzelfsprekend, voorzitter. Wij stellen hier als raad de begroting vast. Alles hangt samen met de keuzes die wij hier bij de komende begroting, maar ook de begrotingen daarop gaan maken. Ook voor deze projecten, want die worden vervolgens vertaald in de begroting.

02:12:53

Voorzitter: Dan had de heer Lo-A-Njoe nog een vraag.

02:12:55

De heer Lo-A-Njoe: Dat vraagt toch wel aan reactie. Begrijp ik nu goed, voorzitter, dat de SP geen verhaal had in dit debat als D66 geen verhaal had? Daar komt het in feite op neer. Ik snap dat wij het redelijke alternatief zijn, maar dat hoor ik niet zo vaak van de SP.

02:13:10

De heer Brandenburg: Voorzitter, ik had een verkeerde inschatting gemaakt op de houding van D66 op basis van de vragen die zij stelden in de beeldvormende sessies. Daar ging het bijvoorbeeld over: er staan geen bedragen in. Die moeten erin komen. U houdt dan hier een verhaal over: het gaat niet om de bedragen. Dan ben ik een beetje klaar, voorzitter. Dan wordt het voor mij onnavolgbaar. Zo moet u het meer lezen.

02:13:12

Voorzitter: Nog een korte vervolgvraag van de heer Lo-A-Njoe.

02:13:12

De heer Lo-A-Njoe: Heeft de heer Brandenburg, voorzitter, gehoord dat ik vroeg om de kloppende bedragen in plaats van bedragen naar bedragen waar ik geen onderbouwing bij heb?

02:13:35

De heer Brandenburg: Voorzitter, maar daar hebben we het al over gehad en geconstateerd dat die bedragen afhankelijk zijn van keuzes die wij hier met elkaar maken. U vraagt om zaken die niet kunnen en zet de raad buitenspel. Daar ben ik niet zo'n voorstander van.

02:13:59

Voorzitter: Nog een korte vraag van de heer Swets.

02:14:02

De heer Swets: Dank, voorzitter. Volgens mij komt het niet meer in het verhaal, want ik hoor dat de heer Brandenbar verhaal heeft voorbereid. Toch nog een vraag: stel dat het niet lukt om die externe financiering voor Kardingge aan te trekken, zou het dan voor de SP een optie zijn om de 25 miljoen - die nu wordt genoemd voor de verbouwing van het Museum aan de Aa - voor Kardingge beschikbaar te stellen?

02:14:17

De heer Brandenburg: Laat ik beginnen met zeggen dat voor de SP een ijsbaan in Kardingge erg belangrijk is. Ik woon ernaast en heb er zelf nog nooit geschaatst. Maar dat is minstens zo irrelevant als mensen die hier zeggen dat ze er wel in hun verleden hebben geschaatst. Ik wil ook graag dat mijn kinderen en onze jeugd daar in toekomst kan schaatsen. Ik denk dat een ijsbaan in - of in de buurt van - Kardingge een groot goed is. Maar als je ruimtelijke dingen - en dat is de situatie - doet, zit je op het moment dat je ze bouwt eraan vast qua financiën. Stel, we doen alles en dat betekent dat we het armoedebeleid moeten wegbezuinigen, dan weet u welke keuze wij maken. En dat is geen ijsbaan. Dan moet dat geld maar van bij de provincie komen. Daar wou ik nog het volgende over zeggen.

02:15:00

Voorzitter: Voord u dat gaat doen, nog een vraag van de heer Swets.

02:15:00

De heer Swets: Dank, voorzitter. Ik vroeg niet of de SP een keuze wilde maken tussen de ijsbaan en de armoedebestrijding, maar wel: zou het een optie zijn om dan niet het Museum aan de Aa te doen en wel Kardingge?

02:15:00

De heer Brandenburg: Qua grootte van bedragen komen die niet helemaal met elkaar overeen. Mijn partij is van oudsher een voorstander van musea over de nationale en regionale geschiedenis. Maar ik denk dat die bij ons misschien niet bovenaan een eventueel prioriteitenlijstje staat. Nog even over de regionale functie van de ijsbaan: ik snap het betoog van de inspreker en ben het er mee eens. Ik was onder de indruk van manifestatie die hier was en de organisatiegraad onder deze sporters. Maar ik vind ook dat we die organisatiegraad richting bijvoorbeeld de provincie moeten richten, dat wij ons daaraan moeten verbinden en onze fracties in provincies en ander gemeenten moeten mobiliseren om te laten zien wat de belangrijke regionale functie van Kardingge aldaar is. Dus ik denk dat we daar zeker

met z'n allen een taak hebben om te zorgen dat we de ijsbaan in Groningen kunnen houden.

02:16:31

Voorzitter: Nog een vraag van de heer Sijbolts.

02:16:31

De heer Sijbolts: Voorzitter, je zou toch ook van de Nieuwe Poort kunnen zeggen dat het een regionale functie heeft. Moeten we daar dan ook voor naar de provincie wat de SP betreft, via de voorzitter?

02:16:47

De heer Brandenburg: Voorzitter, in 2018 hebben we al het besluit genomen als raad om te stoppen met onderhoud te plegen aan de huidige Oosterpoort. U weet net zo goed als ik dat mijn partij motie op motie op amendement heeft ingediend om die scenario's mee te laten lopen en om business cases - waar de huidige locatie zit - mee te blijven rekenen. We hebben nog een voorstel gedaan voor een businesscase zonder allerlei extra functies.

02:17:20

Voorzitter: U heeft nog een halve minuut.

02:17:20

De heer Brandenburg: Als ik zie wat het college nu opnieuw onderzoekt, had het beter al zes jaar geleden naar de SP kunnen luisteren. We zijn blij dat het nu die zaken nog onderzoekt. Maar als gevolg daarvan, is daar blijven nu geen optie meer. Het was onder de bezielende leiding van D66 dat deze maximale ambitie moest, zonder daarbij andere aanpalende projecten te betrekken. Ik noem het nog maar een keer.

02:17:51

Voorzitter: Dan bent u daarmee aan het einde van uw betoog.

02:17:55

De heer Brandenburg: Dan heb ik toch alles behandeld.

02:17:58

Voorzitter: We staan geen interrupties meer toe. Het was een levendig debat. We gaan nog even naar het college voor een reactie op het debat. Ik vraag hen - vanwege mijn fout - om het kort te houden.

02:18:09

Mevrouw Wijnja: Dank u wel voorzitter, we gaan ons best doen. Laat ik beginnen met het volgende: enorm veel dank aan alle fracties voor uw bijdrage hier. Verschillende leden hebben eraan gememoreerd dat dit best een ingewikkeld proces is. We zijn iets aan het doen wat we nog niet eerder hebben gedaan en wat van iedereen heel veel vraagt. We hebben geprobeerd dat op een zo goed mogelijke manier in te richten. Dat blijven we ook doen, maar ik wil in ieder geval danken voor de input hier en de complimenten voor het hele proces. Wat betreft het aanleveren van alle informatie zitten er hier een aantal mensen en zijn er heleboel mensen aan het kijken, die ongelooflijk veel werk hebben verzet om dit allemaal te faciliteren voor ons allen.

02:18:58

Mevrouw Wijnja: De complimenten in de richting van onze organisatie zijn helemaal terecht. Ik ben blij om te zien dat het relatief goed lukt. We hebben een aantal vragen gesteld en we begrijpen dat het best wel ingewikkeld is om op basis van minimale informatie - of niet alle informatie - al wel iets te zeggen over: hoe weegt u de eerste stappen en het vervolg van het college? Dat is goed en nemen we mee. Er zullen vast nog een heleboel voorstellen komen en daar komen we nog over te spreken. Een paar algemene opmerkingen over de financiële situatie, want er zijn verschillende dingen over gezegd. Ik ben blij dat er verschillende partijen zijn - waaronder het CDA - die het college altijd vraagt om te reflecteren op eigen handelen. Het CDA reflecteert niet alleen reflecteert op afgelopen collegeperiodes waar ze zelf ook onderdeel van is geweest. Ik ga morgen even kijken hoeveel er in die periode gereserveerd is voor grote projecten.

02:19:58

Mevrouw Wijnja: Dus daar kom ik nog een keertje op terug. Het is niet zo dat er jarenlang niets structureels gereserveerd werd, want dan had je een ander verhaal. Een deel zit in de meerjarenbegroting. Als de Rijksoverheid de afgelopen periode niet aan het gemeentefonds was gekomen, hadden we ook geen problemen gehad. Ik heb het al eerder gezegd tegen de fracties, en nu even richting mevrouw Blauw: het helpt alle gemeenten enorm als de lokale volksvertegenwoordigers helpen in de lobby richting het Rijk. Als wij het structurele geld terugkrijgen wat uit het gemeentefonds is gehaald, hebben wij de komende jaren in deze gemeenteraad - en in een heleboel andere gemeenteraden - hele andere debatten. En dat is wel degelijk relevant voor de bandbreedte die we hebben.

02:20:53

Mevrouw Wijnja: Wat we proberen te doen - en dat staat in de voorjaarsbrief, dus ik permitteer het mij even om een heel klein uitstapje te maken - is om een spaarbedrag op te nemen. Dus het is niet zo dat er geen keuzes worden gemaakt. Die worden wel degelijk gemaakt. We bereiden ons voor op wat we te doen hebben. Dat daarover. Dan zijn er een aantal partijen die iets zeggen over cofinanciering bij verschillende projecten. Dat is als uitgangspunt bij alle projecten belangrijk. Dat geldt voor de Nieuwe Poort, voor Kardingse en alle grote en kleine projecten. Hoe doen we cofinanciering met elkaar? Kunnen we iets samen met het bedrijfsleven doen, onderwijsinstellingen en/of andere overheden?

02:21:33

Mevrouw Wijnja: Bij alle projecten kijken we daarnaar. Dat zal voor verschillende projecten ergens in een vervolgfase terugkomen. Dan verwoordt de Stadspartij ons voorstel om te kijken 'met wie betaal je een voorziening als een ijsbaan gezamenlijk' als proefballon. Dat vond ik een beetje jammer, want het is een heel serieus vraagstuk en een fundamentele vraag: hoe ga je om met dat soort lasten? Als het vervolgvorstel is om slimme combinaties te maken, kan het college niet anders dan het daarmee eens zijn. Sterker nog, het is de hele achtergrondgedachte om te beginnen met de Strategische Investeringsagenda. Het zou heel mooi zijn als het ons lukt om dat in de komende vijf, tien, vijftien jaar steeds meer door te ontwikkelen en bij alle vraagstukken die we te beantwoorden hebben, te kijken naar slimme combinaties en of we dat op een andere manier kunnen doen. De uitdaging om daarnaartoe te werken, pak ik graag op. Tot zover mijn woordvoering,

02:22:37

Voorzitter: De heer Van Niejenhuis.

02:22:37

De heer Van Niejenhuis: Dank u wel, voorzitter. Ik reageer even op de Stadspartij en de PvdA die opmerkingen hebben gemaakt en wat vragen hebben gesteld. De PvdA zegt: neem die participatie serieus ter hand het komende half jaar en ook zeker de periode daarna. Dat zullen we zeker doen. Ik denk dat het goed is dat we na de zomer met mekaar een keer bij stilstaan over wat we dan de komende maanden zullen communiceren en zeker hoe we dat na januari zullen gaan doen, als we richting investeringsbesluiten, de locatiekeuze et cetera gaan. Het blijft voor ons allemaal een enorme uitdaging om onze inwoners goed te betrekken bij deze belangrijke keuzes. U zegt: regel het Museum aan de Aa voor minder geld. Dat vind ik een mooie uitdaging.

02:23:23

De heer Van Niejenhuis: Ik denk dat ik niet beter had kunnen verworden dan de heer Lo-A-Njoe wat het belang is van het maken van een dergelijk historisch museum. Ik denk dat we niet moeten vergeten dat ook zonder de invulling van de panden met de functie van museum, het om een grote investering zal vragen. Die panden behoren tot de oudste van onze stad en zullen we niet zomaar laten schieten. Daar zal hoe dan ook een goed plan voor moeten komen. Stadspartij zegt net als de PVV: we investeren liever in mensen dan in stenen. Daar zijn we helemaal over eens. Ik denk dat we de vorige keer als college duidelijk hebben gemaakt dat we het veel over gebouwen hebben in besprekingen, maar dat willen we maken omdat we willen investeren in mensen, onze economie willen faciliteren en voor kunst, cultuur en sport willen gaan.

02:24:17

De heer Van Niejenhuis: Dat betekent ongelooflijk veel voor de inwoners van Groningen. Daarom doen we dit. U vraagt tenslotte: kan er nog wat meer in samenhang naar de projecten worden gekeken? Zijn er combinaties te maken tussen Martiniplaza en de Nieuwe Poort, of nieuw muziekcentrum moet ik eigenlijk zeggen? Dat zit in de opdrachten die we nu met elkaar aan het uitwerken zijn. Daar zullen we die samenhang in beeld brengen. Nogmaals dank, namens mij en collega's op de publieke tribune, voor dit mooie debat. Als ik nog een keer wethouder mag worden, word ik wethouder Financiën, denk ik. Er hangt zo'n goede sfeer hier.

02:24:53

Voorzitter: Dat lijkt me een mooie afsluiting van jullie gezamenlijke beantwoording.

02:25:01

De heer Van Niejenhuis: Voorzitter, nog één ding. Ik stel voor om even met de agendacommissie in gesprek te gaan over hoe we dat de komende maanden gaan inrichten. We zullen daar een voorstel voor aan uw raad doen. Dank u.

02:25:09

Voorzitter: Dank u wel. Een korte vervolgvraag.

02:25:09

De heer Sijbolts: Dank, voorzitter. Ik hoorde van beide wethouders een soort van toezegging op het maken van slimme combinaties en kijken in samenhang. Ik heb

dat wel in een bepaalde context gezegd, namelijk: dat je de huidige Oosterpoort gaat optimaliseren en verduurzamen en dan misschien een grote pophal samenvoegen met het Martiniplaza. Ik weet niet of het college zich gerealiseerd heeft dat ik die combinatie bedoelde.

02:25:43

Voorzitter: De heer Van Niejenhuis is vrijwilliger om te beantwoorden.

02:25:49

De heer Van Niejenhuis: Laten we daar even van uitgaan, voorzitter. Wij hebben als college gezegd dat wij gaan voor een nieuw muziekcentrum met een heel ander programma van eisen dan de huidige Oosterpoort. Dat is ook waar we nog steeds voor staan. Tegelijkertijd hebben we wel gezegd dat sloop van de huidige Oosterpoort de laatste optie is en dat wij heel actief gaan onderzoeken of je het huidige gebouw een nieuwe functie zou kunnen geven, anders dan de functie die het nu heeft. We gaan kijken naar slimme combinaties tussen functies. Maar als u zegt: wat mij betreft blijft de Oosterpoort op de plek en we gaan een hele grote pophal ergens anders zetten, dan is dat wat we nu als college, als onze opdracht ervaren vanuit deze raad. Dat is ook niet wat we nu aan het onderzoeken zijn.

02:26:33

Voorzitter: Tot zover. Dan gaan we conclusies trekken. Ik heb in ieder geval het aanbod gehoord vanuit het college om beeldvormende sessies te organiseren. Die gaat naar de agendacommissie. Het CDA had een motie aangekondigd. Het is een collegebrief en geen raadsvoorstel. Het gaat niet per se naar de raad. U mag moties indienen en een logisch moment zou zijn om dit bij de voorjaarsbrief te doen. Dus bij het rondje moties, graag even wanneer u verwacht de motie in te dienen. Ik begin bij het CDA.

02:26:59

Mevrouw Armut: Ik verwacht aankomende raad. Normaal voert de fractievoorzitter hier het woord, dus dat ga ik even overleggen. Ik kom daar zo snel mogelijk op terug.

02:26:59

Voorzitter: De heer Van Veen.

02:26:59

De heer Van Veen: Is dit iets wat we even in het presidium kunnen bespreken? Het lijkt mij handiger om alle moties met betrekking tot de SIA dan wel allemaal los worden behandeld, dan wel allemaal bij de voorjaarsnota.

02:27:26

Mevrouw Jacobs-Setz: Er is geen presidium meer. Dat is alleen op de dag van de raadsvergadering.

02:27:30

Voorzitter: Dit wordt heel procedureel. De agendacommissie en/of de fractievoorzitters en/of iemand gaat zich hierover buigen. Maar als u zelf voornemens bent om moties in te dienen, dan mag u dat nog steeds delen. De heer Swets.

02:27:39

De heer Swets: Ik bedacht me net dat het misschien richting externe financierders handig kan zijn, dat we ons als raad uitspreken om bijvoorbeeld geen ijsbaan te

faciliteren zonder externe bijdrages. Dat is een vorm van een motie die ik nog overweeg. Of dat bij de voorjaarsnota is of de volgende raad, zien we nog wel.

02:27:57

Voorzitter: Helder. Tot zover. Dan ga ik afsluiten. Ik dank u voor uw aanwezigheid en uw geduld. Ik sluit de sessie met een herinnering dat er op dit moment inwoners van Helpman zijn om over de Hoefijzerlocatie in gesprek te gaan in de Kerkhovenzaal. En ook om in het vervolg via de voorzitter te spreken, voor een aantal van u specifiek.